

(بِنَامِ خَدَا)

سُرْ فُصْلِ دَرْوِس

مَقْطُعُ دَكْتُرِي P.H.D.

رُشْتَه سَلاَمَتْ دَرْ بَلَّاپَا و ژورِیت هَا

دانشگاه مدیریت و اطلاع رسانی پژوهشی

۱۳۸۴/۷/۲
تاریخ
پیوست

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
ساعات آموزشی

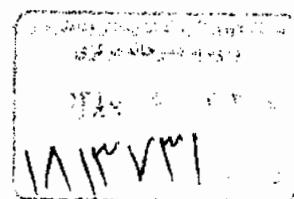
امان

رؤیس محترم دانشگاه علوم پزشکی
رؤیس محترم دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
رؤیس محترم دانشگاه علوم پزشکی ارتش
رؤیس محترم دانشگاه شاهد
رؤیس محترم دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)
مدیر عامل محترم سازمان انتقال خون ایران
رؤیس محترم انسیتو پاستور ایران
رؤیس محترم مرکز آموزشی، تحقیقاتی و درمانی قلب و عروق شهید رجایی
رؤیس محترم موسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی
معاون محترم علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

با سلام

به پیوست یک نسخه برنامه آموزشی (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)
دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته سلامت در بلایا و فوریت ها مصوب چهل و دومین جلسه
مورخ ۱۳۸۹/۲/۹ شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی چهت اجراء ابلاغ می شود.

دکتر محمدعلی محققی
معاون آموزشی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

تصویب چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

۱۳۸۹/۳/۹ مورخ

بسمه تعالیٰ

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها

رشته: سلامت در بلایا و فوریت‌ها

دوره: دکتری تخصصی (PhD)

دبيرخانه مربوطه: دبيرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در چهل و دومين جلسه مورخ ۸۹/۳/۹ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها که به تأیید دبيرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

ا- برنامه آموزشی دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیرنظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می‌شوند.

ب- مؤسستایی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۹/۳/۹ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسخه می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

رأی صادره در چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۲/۹ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها

- ۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت در بلایا و فوریت‌ها از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تایید است

دکتر سید امیر هاشم ضیائی

دییر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تایید است

دکتر مصطفی رضائیان

دییر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

مورد تایید است

دکتر محمد علی محقق

معاون آموزشی

رأی صادره در چهل و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۹/۲/۹ در مورد
برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سلامت و بلایا و فوریت‌ها صحیح است و به
مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مرضیه وجید استجردی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول
مشخصات کلی برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت در بلایا و
فوریت ها

۱- تعریف رشته و مقطع مربوطه

دکتری تخصصی رشته سلامت در بلایا و فوریت ها

این رشته، برنامه آموزشی میان رشته ای از علوم سلامت است که به تبیین مراحل چهارگانه کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازیابی در بلایا و فوریتها (اعم از طبیعی، انسان ساخت و بیولوژیک)، با هدف حفظ و ارتقاء سلامت جسمی، روانی و اجتماعی، و مدیریت آن در سطوح مختلف می پردازد.

۲- تاریخچه

قربانیان بلایا و سوانح و حوادث غیر مترقبه ای که تعداد آنها بیشمار و قدمت آنها به اندازه‌ی قدمت و تاریخ بشر است، پس از ظهور علم مدیریت و توانمند شدن بشر به ابزارهای موثر آن، مدیریت بلایا نیز از دو سه دهه اخیر به عنوان یک شاخه از این علم در جهان قد علم کرده است و با طرح رویکرد علمی مقابله با بلایا باعث ایجاد اطمینان خاطر بیشتری در جوامع بشری در این زمینه شده است. کارگاهها و سمینارها و همایش‌های علمی با موضوعات مرتبط با مدیریت بحران و دوره‌های فوق لیسانس و دکتری مدیریت بحران در همین چند دهه اخیر به شکل دوره‌های جدید و متنوع آموزشی مطرح و به عنوان یکی از شاخه‌های نوپای علم مدیریت به تربیت مدیران و کارشناسان آگاه و متخصص و ورزیده در زمینه‌های مختلف و متنوع مدیریت سلامت در بلایا و فوریت‌ها پرداخته است.

رخداد پیاپی بلاهای طبیعی در سرزمین ما ایران و ورود موج عظیم پناهندگان کشورهای مجاور و بروز جنگ تحملی عراق علیه ایران، اگر چه خدمات جانی و خسارت‌های مالی فراوانی را به ماتحیل کرده است، اما باعث کسب تجربه و شکل‌گیری ساز و کارهای مدیریت و کاهش خطر بلایا در نظام اجرایی از یکسو و روشن تر شدن ضرورت رویکرد علمی به مسائل و مشکلات مرتبط با بلایا، به جای آزمون و خطاهای مکرر از سویی دیگر گردید. برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه مدت در کشور که با موضوعات متنوعی در زمینه بلایای طبیعی و انسان ساز و شیوه‌های مختلف مدیریت و کاهش خطر بلایا برای گروههای هدف متفاوت، توسط سازمان‌های مختلف (داخلی و بین‌المللی) برنامه‌ریزی و برگزار شد، نمایانگر این نیاز درک شده از سوی مراجع مختلف دست اندکار می باشد.

۳- ارزش‌های لحاظ شده (Values)

با توجه به تاکید فراوان و ارزش بسیاری که تعالیم ارزشمند مذهبی و دینی ما برای حفظ و نجات جان یک انسان (به منزله حفظ و نجات جان همه انسان‌ها) قایل است و همچنین تاثیر به سزاگی که مدیریت مطلوب و صحیح شرایط بحرانی، بر حفظ و صیانت از ارزش‌های والای انسانی می گذارد؛ آموزش این رشته و شاخه از علم را می توان قدمی ارزشمند به سوی نهادینه کردن اخلاق انسانی و ارزش‌های اسلامی و مذهب مقدس اسلام دانست. در این برنامه با بهره‌گیری از فناوری‌های مدرن تاکید بر بکارگیری اصول اخلاقی در کلیه مراحل مدیریت علمی و اقتصادی و اجتماعی بلایا و کاهش خطر آن می باشد.

Mission (رسالت)

- دانش آموختگانی را تربیت کند که از دانش و توانایی کافی برای آموزش و پژوهش سلامت کشور به منظور آموزش، پژوهش و مدیریت علمی و صحيح سلامت در بلار و فوريت ها و كاهش خطرات و آسیب هاي بالقاره و احتمال بيشى از آن است. بطور اختصاصي اين دوره در صدد است تا:

- دانش آموختگانی را تربیت کند که از دانش و توانایی کافی برای آموزش و پژوهش در زمینه مدیریت و کاهش خطر بلار پژوهدار باشند و با تربیت شواهد علىی به مدیران سلامت در حل مشكلات، تصمیم گیری سياست مکاری ياري رسانند.

- دانش آموختگانی را تربیت کند که قادر به برنامه ریزی سپاستکاری، حل مشكلات و رهبری در مدیریت و کاهش خطر بلار باشند.

- درسین موبد نیاز داشتگاه ها در زمینه مدیریت بلار را برای هدایت آموزشی و پژوهشی دانشجویان تربیت کند.

دانش افزوده فارغ التحصیلان این دوره میتواند بسیار قابل توجه باشد، بطوریکه با ارتقاء دانش، مهارت و شواغر علمی آمادگی و مدیریت خطر در نظام سلامت نه تنها ببار مرگ و خدمات ناشی از بلارها و فوریتها در جامعه و کارگران و نیروي انسانی سلامت کاسته خواهد شد بلکه، از تنظر اقتصادي نیز نظام سلامت بارها بوردن طرقیت فنی مدیریت اقدامات سازه ای و غیرسازه ای از آسیب در حین بلارا مصون خواهد ماند.

5- چشم انداز رشته (Vision)

دوره دکтриني تحصیلى (Ph.D.) رشته سلامت در بلار و فوريت هاي (D. استانهای كشور ارتقاء خواهند داد، بلکه ارائه خدمات در بلار را نيز با تربیت مدیران كار آمد و تدوين شواهد علیي مدیر و كهک به مدیریت دانش ارتقاء خواهند بخشدید.

دانش آموختگان دکтриني تحصیلى مدیریت سلامت در بلار و فوريت هاي تفاوت و رویکرد علمي و کاربردي را در جامعه و بخشهاي مختلف سپيسم دست اندركار سلامت جامعه در بلار و فوريتها بهادر خواهند نمود، به تحليل و ضعفيت سلامت جامعه و تعين كننده هاي موثر آن در بلار و فوريتها مى پيدازند و به مستقلان در تحليل و وضعیت استخراج مشكلات و تضمیم گیری مبتنی بر شواهد با توجه به هزینه اثربخشی، کهک میکنند، در این راستا با پرسسي عل و زمینه هاي موثر بر ايجاد معضلات سلامت مربوط به بلارها و فوريتها، به عنوان مشاور و راهنمای سپاستکاران و برنامه ریزان در سلطوح ملي و منطقه ای، ايشان را به سمت طراحی برنامه هاي عملائي و استراتژيك و اتخاذ سياستهاي سلامت در مراحل پيشگيری و كاهش آسیب، آثارگري، مقابله و بازسازی هدایت خواهند نمود.

۶- اهداف کلی (Aims)

هدف اصلی برنامه تربیت نیروی انسانی در سطح دکتری تخصصی (Ph.D) به منظور ارائه خدمات مرتبط با نظام سلامت در بلایا و فوریتها در زمینه های زیر می باشد:

- ظرفیت سازی نیروی انسانی حال و آینده بخش سلامت کشور برای آموزش، پژوهش، سیاستگذاری و مدیریت خطر بلایا و فوریتها
- برآورده نمودن نیازهای علمی بخش سلامت کشور برای مدیریت و کاهش خطر تهدیدهای طبیعی، انسان ساخت و بیولوژیک (فوریت های سلامتی)
- کمک به مداخلات برای کاهش آسیب پذیری و خطر پیامدهای سوء سلامتی در بلایای طبیعی و انسان ساخت و فوریت ها
- افزایش سهم جمهوری اسلامی ایران در تولید علم و مدیریت دانش آمادگی و کاهش خطر بلایا و فوریت ها در سطح منطقه و جهان
- توسعه همکاری علمی با مراکز آموزشی و تحقیقاتی داخل کشور و همچنین سایر کشورها و سازمانهای بین المللی با رعایت قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران

۷- نقش دانش آموختگان در نظام سلامت (Role definition)

دانش آموختگان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته سلامت در بلایا و فوریت ها دارای نقش های پژوهشی، آموزشی، مدیریتی، خدماتی و مشاوره ای خواهند بود.

۸- وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task Analysis)

• پژوهشی:

✓ مشارکت در تولید و انتشار دانش آمادگی، پاسخ، بازیابی و کاهش آسیب مخاطرات طبیعی و انسان ساخت و بیولوژیک در بخش سلامت از طریق طراحی، اجرا و انتشار نتایج پژوهش های کاربردی و پایه در زمینه های نامبرده، همچنین با طرح سوالات پژوهشی به شکل گیری و اجرای طرح های پژوهشی در راستای حل مشکلات اجرایی مدیران و سیستم ها کمک نمایند.

• آموزشی:

✓ آموزش مباحث مختلف مرتبط با سلامت در بلایا و فوریت ها، به دانشجویان رشته های مختلف آموزش مباحث مختلف مرتبط با سلامت در بلایا و فوریت ها، به دست اندکاران نظام سلامت در سطوح مختلف

✓ طراحی، تدوین و ارزیابی برنامه های آموزشی مرتبط با سلامت در بلایا و فوریت ها، به عموم جامعه

• مدیریتی:

✓ مدیریت کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازسازی در بلایا و فوریت ها در (تمام سطوح) در نظام سلامت

• خدماتی:

✓ ارائه و انجام وظایف اداری و کارشناسی در سطوح مختلف نظام سلامت

* مشاوره ای:

کمک به طراحی و مدیریت بروانه های سلامت در بلایا و فوریت ها

کمک و مشاوره درسیاستگذاری های سلامت مرتقبه با بلایا و فوریت ها

مشاوره در مراحل مختلف طرحهای تحقیقاتی مرتبط با مرضیع مدیریت سلامت در بلایا و فوریت ها

کمک به مدیریت و مشاوره در تعمیم سازی های مرتبط با بلایا و فوریت ها در سطوح فراسازمانی و فرالی

۹- استراتژی های کلی آموزشی

- در این دوره از ترکیب استراتژی های آموزشی استار محور و داشجو محور بهره گرفته میشود، لیکن به منظور اطمینان از بهره وری حداکثر، تاکید بر نامه بس استراتژی های داشجو محور می باشد. در این راستا سمعی بین مکتشف قوانینهای داشجویان در بعد مختلف کاری و حمایت از مشترکات داشجویان در طرح های تحقیقاتی داشتکاه و خارج آن، مشارکت در کارگاه های آموزشی برگزار شده در داشتکاه، تاکید بر خودآموزی تئوریک و عملی برای تضمین کسب دانش و مهارت و تداوم آن در زمان تحصیل و پس از آن خواهد بود. در این دوره بر عملیاتی علی در عرصه تاکید ویژه میشود.

۱۰- شرایط و نحوه پذیرش در رشته *:

- قیوی در آزمون وردی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می باشد.
- کلیه دارندگان مدارک دکتری عمومی پزشکی، دکتری عمومی داروسازی، دکتری عمومی دندانپزشکی، دکترای علوم آزمایشگاهی و یا کارشناسی ارشد کلیه رشته های علوم پزشکی مجاز به شرکت در آزمون مربوطه می باشند.
- مواد انتسابی و ضرایب آن به شرح زیر می باشد:

ردیف	عنوان	ضرایب
۱	اصول و مبانی بلایا و فوریت ها	
۲	آمار زیستی و اپیدمیولوژی بلایا و فوریت ها	
۳	بهداشت و درمان در بلایا و فوریت ها	
۴	نظام سلامت ایران و جهان	
۵	تئوریهای مدیریت و اصول مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی	
۶	جمع	

* جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مردمپزشکی و سواد امتحانی و ضرائب آزمون دردی هر سال تحصیلی به دفترچه آزمون دکتری تخصصی (Ph.D) روشته های علم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

- ۱۱- رشته های مشابه در داخل کشور
- رشته مشابه در این مقطع در کشور وجود ندارد.

۱۲- رشته های مشابه در خارج کشور

دوره های آموزشی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی در زمینه بلایا و فوریت ها از سالهای گذشته در تعدادی از دانشگاه های معتبر دنیا با عنوانی بسیار متنوع ارائه می گردد. نام تعدادی از دانشگاه های ارائه دهنده این دوره ها به شرح زیر است:

1. University of George Washington, USA
2. Johns Hopkins University, School of Public Health, USA
3. Lund University, Sweden
4. University of Wisconsin, Madison, USA
5. UNC School of Public Health, USA
6. University of Copenhagen
7. University of Brussels, Belgium

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته طبق ضوابط دفتر گسترش و ارزشیابی آموزش پزشکی می باشد.

۱۴- موارد دیگر :
ندارد.

فصل دوم

مشخصات دوره برنامه آموزشی

دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت در بلایا و فوریت ها

مشخصات دوره:

نام دوره:

Health in Emergencies and Disaster (Ph.D.)

دکتری تخصصی رشته سلامت در بلایا و فوریت ها

طول دوره و شکل نظام آموزشی:

براساس آئین نامه و ضوابط دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحد های درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۵۱ واحد است که به شرح زیر می باشد:

۲۴ واحد

۶ واحد

۲۰ واحد

۵ واحد

واحدهای اختصاصی اجباری (Core)

واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core)

پایان نامه

جمع کل

* ضمناً علاوه بر واحدهای دوره دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات

تمکیلی دانشگاه، حداقل تعداد ۱۶ واحد از واحدهای دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

جدول الف - دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سلامت در بلایا و فوریت ها

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی						تعداد ساعات درسی
		جمع	نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	نظری
*.1	سیستمهای اطلاع رسانی پزشکی	۱	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۱	۲۶	۹
.۰۲	روش تحقیق و آمار پیشرفته	۲	۲	۱	۶۸	۲۴	۲۴	۲۴
.۰۳	مبانی بلایا در نظام سلامت	۲	۲	-	۲۴	۲۴	-	۲۴
.۰۴	اصول مدیریت و برنامه ریزی سلامت	۲	۲	-	۲۴	۲۴	-	۲۴
.۰۵	اصول اپیدمیولوژی	۲	۲	-	۲۴	۲۴	-	۲۴
.۰۶	ذیان تخصصی	۲	۲	۱	۶۸	۲۴	۲۴	۲۴
.۰۷	فوریتهای پزشکی	۲	۲	-	۲۴	۲۴	-	۲۴
.۰۸	اصول خدمات بهداشتی درمانی و نظام ارجاع	۲	۲	-	۲۴	۲۴	-	۲۴
*.۹	پدافند غیرعامل	۲	۱/۵	۰/۵	۵۲	۲۶	۹	۱۷
۱۹ واحد						جمع		

- علاوه بر واحدهای دوره دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداقل تعداد ۱۶ واحد از واحدهای دروس کمبود و یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.
- * - گذراندن درس سیستمهای اطلاع رسانی پزشکی (کد ۰۱) و درس پدافند غیرعامل (کد ۰۹) برای همه دانشجویانی که قبل آن را نگذرانده اند الزامی می باشد.

جدول ب: دروس اختصاصی اجباری (Core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته سلامت در بلایا و فوریتها

ردیف	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی		
ردیف	کارآموزی نظری	کارآموزی نظری	کارآموزی نظری	کارآموزی نظری	کارآموزی نظری	نام درس
۱۰	مدیریت خطر در بلایا و فوریتها /					
۱۱	اپیدمیولوژی بلایا /					
۱۲	مخاطرات انسان ساخت /					
۱۳	مخاطرات طبیعی /					
۱۴	تحلیل خطر /					
۱۵	برنامه ریزی بیمارستانی و پیش بیمارستانی در بلایا و فوریتها /					
۱۶	بهداشت عمومی در بلایا و فوریتها /					
۱۷	بهداشت محیط در بلایا و فوریتها /					
۱۸	فوریت های بیماریهای واگیر /					
۱۹	مدیریت مردم - محور بلایا					
۲۰	سامانه‌ی فرماندهی حادثه					
۲۱	سینتار					
۲۲	کارورزی					
۲۳	پایان نامه					
۲۴				جمع		

جدول ج: دروس اختصاصی اختیاری (Non Core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته سلامت در بلایا و فوریت ها

ردیف	نام درس	تعداد واحد درسی						تعداد ساعات درسی	ردیف پیشینیاز
		کارآموزی	نظری	جمع	کارآموزی	نظری	جمع		
۲۴	اقتصاد سلامت در بلایا	-	۲۲	۲۲	-	۲	۲	۲۲	
۲۵	جغرافیای سلامت و GIS	۲۶	۹	۲۵	۰/۰	۰/۰	۱	۲۵	
۲۶	مدیریت اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی	۲۶	۲۶	۵۲	۰/۰	۱/۰	۲	۲۶	
۲۷	تفذیه در بلایا و فوریت ها	۲۶	۹	۲۵	۰/۰	۰/۰	۱	۲۷	
۲۸	بهداشت بازرسی در بلایا و فوریت ها	۲۶	۹	۲۵	۰/۰	۰/۰	۱	۲۸	
۲۹	بهداشت روانی - اجتماعی در بلایا	۲۶	۲۶	۵۲	۰/۰	۱/۰	۲	۲۹	
۳۰	اطلاع رسانی خطر در بلایا	۲۶	۹	۲۵	۰/۰	۰/۰	۱	۳۰	
۳۱	اقدامات بشردوستانه بین العالی	۲۶	۹	۲۵	۰/۰	۰/۰	۱	۳۱	
۳۲	مدیریت و قنواری های اطلاعات در بلایا	۲۶	۹	۲۵	۰/۰	۰/۰	۱	۳۲	
۳۳	پرستاری در حوادث و بلایا	۲۶	۲۶	۵۲	۰/۰	۱/۰	۲	۳۳	
۳۴	مطالعات کفی /	۱۷ عملی	۲۶	۴۲	۰/۰	۱/۰	۲	۳۴	
۳۵	مدل های پیش بینی در اپیدمیولوژی	۲۶	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	۳۵	
۳۶	مدیریت منابع و پشتیبانی در بلایا و فوریت ها	۲۶	۹	۲۵	۰/۰	۰/۰	۱	۳۶	
۳۷	مدیریت راهبردی	۱۷ عملی	۲۶	۵۲	۰/۰	۱/۰	۲	۳۷	
۲۱								جمع	

* دانشجو می بایست ۶ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه مورد نظر، موافقت استاد راهنمای و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند.

فصل سوم
مشخصات دروس برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته
سلامت در بلایا و فوریت ها

کد درس: ۱

نام درس: سیستمهای اطلاع‌رسانی پزشکی

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۵٪ واحد نظری - ۵٪ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

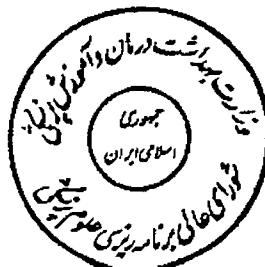
دانشجو باید در پایان این درس بتواند اجزاء مختلف یک رایانه شخصی را بشناسد و عملکرد هریک را بداند، با سیستم عامل ویندوز آشنا باشد، بتواند آن را نصب و رفع ایراد بکند و کار با برنامه‌های کاربردی مهم را فرا گیرد. همچنین توانایی استفاده از الگوهای کتابخانه‌ای و روش‌های مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد و با سرویسهای کتابخانه‌ای دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود. از جمله اهداف دیگر این درس آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت است به گونه‌ای که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کارکند و با سایتها معرف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود. در پایان، دانشجو باید توانایی ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی جهت ارسال و دریافت نامه و فایل را داشته باشد.

شرح درس:

در این درس دانشجو با اجزای مختلف رایانه شخصی، سیستم عامل ویندوز، اینترنت، سایتها مهم، پست الکترونیکی و بانکهای اطلاعاتی آشنا می‌شود تا بتواند به طور عملی از رایانه و امکانات آن برای مطالعه و تحقیق در رشته خود استفاده کند.

رنووس مطالب (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای عملی - کاربردی رشته تحصیلی.
- معرفی و ترمینولوژی اطلاع‌رسانی.
- آشنایی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها.
- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی نظری: athens, inlm, Medline, Embase, Biological Abstract جستجو در آنها.
- آشنایی با مجلات الکترونیکی Full - Text موجود روی لوح فشرده و روش‌های جستجو در آنها.
- آشنایی با اینترنت:
- آشنایی با شبکه‌های اطلاع‌رسانی.
- آشنایی با مرورگرهای مهم اینترنت و فرآگیری ابعاد مختلف آن.
- فرآگیری نحوه تنظیم مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه.
- نحوه کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم.
- آشنایی با چند سایت معروف و مهم رشته تحصیلی.
- آشنایی با سایتها مهم رشته تحصیلی
- آشنایی با اینترنت ملی

متابع:

1. Finding Information in Science, Technology and Medicine Jill Lambert, Taylor & Francis.
Latest edition
2. Information Technology Solutions for Healthcare Krzysztof Zieliński et al. Latest edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

در حیطه شناختی: ارزشیابی دانشجو در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی انجام می‌شود.

در حیطه روانی - حرکتی: آزمون عملی مهارت دانشجو در استفاده از رایانه، سیستم عامل ویندوز و جستجوی اینترنتی با استفاده از چک لیست انجام می‌گیرد.

کد درس : ۰۴

نام درس: روش تحقیق و آمار پیشرفته

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد : ۲ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: دانشجو باید توانائی استفاده از الگوهای کتابخانه ای و روش های مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد و با سرویس های کتابخانه ای دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود. از جمله اهداف دیگر این درس آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت است به گونه ای که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کار کند و با سایت های معروف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود. در پایان، دانشجو باید توانایی ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی جهت ارسال و دریافت نامه و فایل را داشته باشد.

همچنین دانشجو بتواند با فرآگیری اصول آمار و استنتاج آماری متغیرهای یک تحقیق را نام برده و شاخص های خلاصه سازی مناسب آنها را محاسبه نماید. نمودار متناسب با متغیرهای یک تحقیق را نام برده و آنرا رسم نماید. نرمال بودن توزیع داده های یک تحقیق را مورد بررسی قرار دهد، یافته های خارج از اندازه را مشخص کند و تغییر متغیرهای لازم برای نرمال کردن توزیع داده ها را انجام دهد. روش های آماری آزمون فرضیه را نام ببرد. آزمون متناسب با متغیرها و روش تحقیق یک مطالعه را مطالعه را نام ببرد. آزمون های آماری انتخاب شده را انجام دهد. نتایج حاصل از آزمون های آماری را تفسیر کند، نتایج را بصورت مناسب گزارش کند. و نیز در این درس دانشجو با اجزای مختلف رایانه ای شخصی، سیستم عامل ویندوز، اینترنت، سایت های مهم، پست الکترونیکی و بانک های اطلاعاتی آشنا می شود تا بتواند به طور عملی از رایانه و امکانات آن برای مطالعه و تحقیق در رشته خود استفاده کند.

وفوس مطالب (۳۴ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

تعاریف و مفاهیم اولیه: متغیر و پراکندگی؛ شاخص های تمایل به مرکز؛ شاخص های پراکندگی؛ شاخص های توزیع؛ اشتباه سیستماتیک، صحت و دقت

رسم نمودار: هیستوگرام (Histogram)؛ نمودارهای خطی (line) و پراکندگی (Scatter)؛ نمودارهای روی هم (Overlay)

تغییر متغیر و نقاط پرت: تغییر متغیرهای شایع؛ نقاط پرت (Outliers)

تخمین و آزمون فرضیه: تخمین آماری و محدوده اطمینان؛ آزمون فرضیه؛ مقایسه میانگین و واریانس دو نمونه با هم؛ برآورد نسبتها و آزمون فرضیه آنها؛ مقایسه نسبتها در دو نمونه مزدوج و غیر مزدوج آنالیز واریانس؛ آنالیز واریانس یکطرفه؛ مقایسه های پس از آنالیز واریانس

مباحث زیر بر حسب انتخاب دانشجویان و به تناسب پایان نامه آنها کار گروهی؛ آنالیز واریانس دو طرفه؛ تعیین سیفرزیسم، آنتاگونیسم و اثر جمعی بعد از آنالیز واریانس دو طرفه؛ آنالیز واریانس در مشاهدات مکرر؛ آنالیز واریانس کوواریانس؛ رگرسیون چند متغیره؛ رگرسیون غیرخطی و کاربرد آن در مدلهای فارماکوکیнетیک، مدلهای شکسته با تکه ای و منحنی دور - پاسخ؛ تحلیل سری های زمانی؛ تحلیل زمان بقاء؛ کنترل کیفیت آماری؛ آزمون های غیر پارامتریک؛ آزمون های آماری برای هم ارزی زیستی؛ بررسی اعتبار روش های اندازه گیری؛ ارزیابی پرسشنامه

متابع :

- ۱ - محمد ک، ملکافضلی ح، نهایتیان و. روش‌های آماری و شاخص‌های بهداشتی. آخرین انتشار
  - ۲ . Rosner B. Fundamentals of Biostatistics. Latest edition.
  - ۳ . Belmont, CA: 2. Thomson Brook/Cole, Latest edition
  - ۴ . Daniel W. Biostatistics: A Foundation for Analysis in the Health Sciences. New Jersey: John Wiley & Sons, Latest edition
  - ۵ . Dowdy S, Wearden S. Statistics for Research. 2nd Edition. New York: Wiley, Latest edition
  - ۶ - ج. سی. میلر و ج. ان. میلر؛ "آمار برای شیمی تجزیه"
  - ۷ - کن جی؛ "یکصد آزمون آماری"
  - ۸ - تحقیق در سیستمهای بهداشتی، WHO سازمان بهداشت جهانی
- 9- Designing and Conducting Health System Research Projects, Corlien M.Varkevisser

شیوه ارزشیابی دانشجو :

- ۰% امتحان پایان ترم بصورت تشریحی
- ۴۰% کارگروهی در حین ترم
- ۱۰% حل مسئله

کد درس: ۰۳

نام درس: مبانی بلایا در نظام سلامت

پیش فیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با واژه شناسی، مبانی بلایا و حوادث غیرمترقبه، ارتباط آن با سلامت و همچنین منابع آموزشی و پژوهشی ملی و بین المللی در این فیلد

شرح درس:

روشن ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.
این درس به بیان آشنایی مبانی بلایا و حوادث غیرمترقبه، اصطلاح شناسی و تعاریف مرتبط، ارتباط بلایا با سلامت و همچنین منابع آموزشی و پژوهشی ملی و بین المللی در این فیلد میپردازد.

رنووس مطالب (۳۴ ساعت نظری)

اصطلاح شناسی بلایا و تعاریف: مخاطره، آسیب پذیری، خطر، ظرفیت، بال، فوریت، مدیریت خطر بلایا و غیره
انواع مخاطرات

مفهوم چرخه مدیریت بلایا: آمادگی، پاسخ، بازنگاهی و کاهش آسیب
وضعيت بلایا در ایران، منطقه و جهان

منابع کتابخانه ای سلامت بلایا

منابع اینترنتی سلامت بلایا

آشنایی با دپارتمانهای علمی و سازمانهای اجرایی و ذینفعان سلامت بلایا در ایران و جهان

منابع:

1. International Strategy for Disaster Reduction (ISDR). Living with risk. Latest edition.
2. Pan American Health Organization. Natural disasters: Protecting the Public Health. Scientific Publication. Latest edition
3. Library & Internet sources
4. Selected Articles from Peer Reviewed Journals: Disasters, Prehosp Disaster Med

شیوه ارزیابی دانشجو:

مشارکت و کار کلاسی: %۵۰

امتحان کتبی: %۵۰

کد درس : ۴

نام درس: اصول مدیریت و برنامه ریزی سلامت

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: شناخت و ایجاد مهارت در شیوه های اعمال مدیریت سلامت در سطوح مختلف ارائه خدمات بهداشتی و درمانی

شرح درس :

کلیات مدیریت، تئوریهای مدیریت، نگرش و رهبری در مدیریت، شیوه های مدیریت

وفوس مطالب (۳۴ ساعت نظری)

- کلیات و تعاریف
- تئوریهای مدیریت
- نگرش و رهبری در مدیریت بهداشت و درمان
- T.Q.M •
- CA •
- P.D •
- توانمند سازی کارکنان بهداشتی

منابع :

- کیفیت خدمات بهداشتی درمانی، دکتر نیکپور، دکتر مجلسی، آخرین انتشار
- شیوه های سرپرستی کارکنان خدمات بهداشتی، دکتر اکبری، دکتر مجلسی، آخرین انتشار
- اصول مدیریت خدمات بهداشتی، دکتر نیکپور، دکتر آصف زاده، دکتر مجلسی، آخرین انتشار
- علوم رفتاری در مدیریت، (شامل ۹ کتاب و جزو)، آخرین انتشار

شیوه ارزیابی دانشجو:

- امتحان میان ترم: شفاهی
- امتحان پایانی: کتبی
- ارائه مقاله و سخنرانی

نام درس: اصول اپیدمیولوژی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: در پایان درس دانشجو باید با اصول و روش‌های اپیدمیولوژی آشنا باشد، توانایی محاسبه‌ی اندازه‌های سلامت و بیماری را کسب کرده باشد. انواع مطالعات اپیدمیولوژیک و مشخصات و موارد کاربرد هر یک را به خوبی بداند. مهارت مقدماتی در استنباط نقدانه متون اپیدمیولوژی مربوط به سلامت جامعه کسب کرده باشد.

رنویس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

۱. مفاهیم و مدل‌های اپیدمیولوژی (دامنه اپیدمیولوژی - شدت بیماری - مدل‌های بیماری)
۲. اندازه‌های سلامت و بیماری (ریسک، شانس و میزان)
۳. اندازه‌های برآورد اثر (خطر نسبی و مطلق)
۴. ارزیابی قدرت و محدودیت منابع مختلف اطلاعات اپیدمیولوژی
۵. اصول طراحی مطالعات
۶. مطالعات مقطعی و اکرولوژیک، قدرت و محدودیت‌ها
۷. مطالعات همگروهی، قدرت و محدودیت‌ها
۸. مطالعات مورد شاهدی، قدرت و محدودیت‌ها
۹. مطالعات مداخله‌ای، قدرت و محدودیت‌ها
۱۰. تفاوت ارتباط آماری و علیت خطای تصادفی، تورش و مخدوش شدن در مطالعات اپیدمیولوژی
۱۱. مفاهیم حساسیت، ویژگی و ارزش اخباری، غربالگری
۱۲. سامانه‌ی مراقبت
۱۳. بررسی اپیدمی‌ها

منابع:

1. Gordis L.1- Epidemiology.. W.B.Saunders Company, latest edition

۲- ملک‌افضلی‌ح، مجذزاده ر، فتوحی ا و همکاران. روش‌شناسی پژوهش‌های کاربردی در علوم پزشکی. آخرین انتشار

شیوه ارزیابی دانشجو:

فعالیت‌های کلاسی ..... ۲۰٪ نمره‌ی کل

امتحان پایان ترم ..... ۸۰٪ نمره‌ی کل

نام درس: زبان تخصصی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری-عملی (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

هدف کلی درس: در پایان درس دانشجو باید با اصطلاح شناسی و متون انگلیسی مرتبط با سلامت در بلایا و فوریت ها آشنای باشد و مهارت های شنیدن، صحبت کردن، نوشتن و درک مطلب به زبان انگلیسی را در حیطه سلامت در بلایا و فوریت ها را کسب نماید.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

اصطلاح شناسی انگلیسی سلامت در بلایا و فوریت ها

مهارت شنیداری به زبان انگلیسی در حیطه سلامت در بلایا و فوریت ها

مهارت گفتاری به زبان انگلیسی در حیطه سلامت در بلایا و فوریت ها

مهارت نگارشی به زبان انگلیسی در حیطه سلامت در بلایا و فوریت ها

مهارت درک مطلب به زبان انگلیسی در حیطه سلامت در بلایا و فوریت ها

منابع:

1. Pan American Health Organization. Natural disasters: Protecting the Public Health. Scientific Publication. Latest edition
2. Library & Internet sources
3. Selected Articles from Peer Reviewed Journals: Disasters, Prehosp Disaster Med

شیوه ارزیابی دانشجو:

فعالیت های کلاسی ..... ۲۰٪ نمره کل

امتحان پایان ترم ..... ۲۰٪ نمره کل

پروژه پایان ترم ..... ۵۰٪ نمره کل

کد درس : ۷

نام درس: فوریتهای پزشکی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم و اصول کلی مراقبتهاي پيش بيمارstani در اورژانس هاي قلبی - عروقی، تنفسی، سیستم های عصبی، گوارشی، ادراری - تناصلی، غدد متابولیسم، مسمومیت ها، بیماریهای عفونی و ایمنی و ترومماها

شرح درس :

در این درس دانشجویان با مهمترین و شایعترین فوریتهاي پزشکی و مشکلات تهدید کننده حیات آشنا می شوند. همچنین با پیامدهای بروز فوریتها و حوادث اورژانسی در زمان بحران آشنا شده و اصول پایه نحوه ارزیابی و تشخیص دقیق و انجام اقدام مناسب و به موقع مهارتها و مراقبتها درمانی در چنین شرایطی را فرا می گیرند.

رئوس مطالب(۲۴ ساعت نظری):

مرودری بر آناتومی و فیزیولوژی

آشنایی با انواع اورژانسهاي شایع قلب و عروق و عل و عوامل مؤثر بر آنها، ارزیابی و مراقبت فوری
فشار خون و عل و درمان آن و بحران فشار خون بالا

آشنایی با انواع اورژانسهاي شایع تنفسی

تفییر و ضعیت هوشیاری

آشنایی با انواع اورژانسهاي شایع گوارش: درد حاد شکم: آپاندیست، پریتونیت، کوله سیستیت، انسداد لوله
گوارشی، غیره

آشنایی با اورژانسهاي شایع دستگاه غدد درون ریز

واکنش های آلرژیک واکنش های آنافیلاکتیک عل، تظاهرات بالینی، ارزیابی و مراقبت فوری
مسمومیت های شایع و اصول برخورد با بیمار مسموم

سوء مصرف مواد

آشنایی با اورژانسهاي شایع اعصاب، CVA و تشنیج و صرع و انواع آن، ارزیابی و درمان آنها

آشنایی با اورژانسهاي شایع عفونی، ادراری- تناصلی و ایمونولوژیک

آشنایی با مکانیسمهای تروما و ترومماهای سروگردان، قفسه سینه، شکم، اندامها و بافت نرم آشنایی با شایعترین
فوریتها و ترومماها و نحوه برخورد عملی با آنها از طریق حضور در بخش اورژانس، اتاق CPR و مرکز ترومای

بیمارستان

منابع:

۱. بلد سو برایان، پورتر رابرт، چری ریچارد «اورژانس های طبی پیش بیمارستانی میانی. (آخرین چاپ)
- ۲ اصول بیماریهای داخلی هاریسون (آخرین چاپ)
۳. اصول جراحی شوارتز (آخرین چاپ)

شیوه ارزیابی دانشجو :

فعالیت های کلاسی	۲۰٪ نمره‌ی کل
امتحان پایان ترم	۲۰٪ نمره‌ی کل
پروژه پایان ترم	۵۰٪ نمره‌ی کل

کد درس: ۰۸

نام درس: اصول خدمات بهداشتی درمانی و نظام ارجاع

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: در پایان درس با اصول، ساختار و برنامه های بهداشتی درمانی کشور و نظام ارجاع آشنا باشد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- تعریف نظام سلامت و اجزای آن
- تعریف خدمات سلامت و دسته بندی حیطه خدمات سلامت
- روش های ارزشیابی خدمات و ارتقای کیفیت
- نظام سلامت ایران در سطح ملی
- برنامه های ملی سلامت
- شبکه های بهداشتی و نظام سطح بندی خدمات
- نظام پزشک خانواده و ارجاع
- تحلیل وضعیت خدمات فعلی نظام سلامت

منابع:

۱. گزارش های سازمان جهانی بهداشت، آخرین انتشار
۲. برنامه های سلامت در حیطه بیماری های واگیر و غیر واگیر. معاونت سلامت وزارت بهداشت، آخرین انتشار
۳. نظام پزشک خانواده و ارجاع، ۵ جلد، آخرین انتشار

شیوه ارزیابی دانشجو:

فعالیت های کلاسی ..... ۲۰٪ نمره‌ی کل
امتحان پایان ترم ..... ۳۰٪ نمره‌ی کل
پروژه پایان ترم ..... ۵۰٪ نمره‌ی کل

کد درس: ۹

نام درس: پدافند غیر عامل

پیش فیاض: ندارد

تعداد واحد: ۲(۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با پدافند غیر عامل و نقش آن در مدیریت سلامت جامعه در هنگام وقوع بلایا با تأکید بر تجربیات جهانی.

شرح درس:

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی)

- مقدمه
- موضوعیت پدافند غیر عامل
- اصول و روشها
- موضوعات اساسی در مبحث پدافند غیر عامل شامل:
  - اختفا
  - استتار
  - استحکامات
  - پوشش
  - ایجاد سازه های امن و مقاوم سازی
  - پراکندگی
  - تفرقه
  - فریب و اختلال
  - دسترسی ها
  - موائع
  - سیستم های ردیابی و اعلام خطر
  - آموزش و فرهنگ سازی
  - پنگاه ها و جان پناه
- پدافند در مقابل حملات ویژه (شیمیایی، میکروبی، هسته ای)
- آمایش دفاعی
- سلاح شناسی
- مکان یابی
- دفاع غیرنظمی

- استحکامات fortification
- مراکز حیاتی
- تهدیدات
- پنگامگاهها و جان پناه

متابع:

۱. پدافند غیر عامل، جعفر موحدی نیا، آخرین انتشار
  ۲. واژه نامه پدافند غیر عامل، موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، آخرین انتشار
  ۳. مقدمه ای بر اصول و مبانی اساسی پدافند غیر عامل، سرهنگ چمشید عباسپور، آخرین انتشار
  ۴. مقایم نظری و عملی دفاع غیر عامل، جعفر موحدی نیا، آخرین انتشار
5. Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
6. Disasters, Bulletin of the World Health Organization, Morbidity & Mortality weekly Report (MMWR), Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

- امتحان کتبی: %۶۰

- مشارکت فعال در برنامه های کلاس و امتحان عملی %۴۰

کد درس: ۱۰

نام درس: مدیریت خطر در بلایا و فوریت ها

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۳ (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت اصول مدیریت و برنامه ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازتوانی در بلایا و فوریتهای طبیعی و فناورزاد و بیولوژیک

شرح درس:

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.
این درس به بیان اصول مدیریت و برنامه ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازتوانی در بلایا و فوریتهای طبیعی و فناورزاد می پردازد و دانشجو را توانمند به انجام مهارت‌های عملی مربوطه می کند.

رنوس مطالب (۳۳ ساعت نظری - ۱۵ ساعت کارآموزی)

۱. پیامدهای سلامتی بلایا
۲. تاریخچه، رویکردها و تئوریهای مدیریت بلایا و کاهش خطر
۳. فازهای مدیریت بلایا شامل کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ، بازیابی
۴. ساختار و برنامه های نظام سلامت در مدیریت بلایا در جهان و ایران
۵. کاهش آسیب بلایا و توسعه پایدار
۶. مبانی مدیریت خطر
۷. اقدامات مقابله ای سازه ای و غیر سازه ای
۸. برنامه ریزی و تدوین برنامه محتمل الوقع
۹. سامانه هشدار اولیه
۱۰. مدیریت پاسخ و آمادگی فیلد
۱۱. مبانی ارزیابی آسیب و نیاز
۱۲. هماهنگی
۱۳. پشتیبانی: متابع مالی و انسانی
۱۴. ایمنی و امنیت
۱۵. سامانه فرماندهی حادثه
۱۶. تصمیم سازی و حل مشکل در شرایط بحران
۱۷. سیستم های ارتباطی در شرایط بحران
۱۸. مدیریت داوطلبین

۱۹. مدیریت هدایا
۲۰. استانداردهای اقدامات بشردوستانه و جنبه های حقوقی و اخلاقی
۲۱. سامانه مدیریت اطلاعات در بلایا: ملزومات و کاربردهای فناوری
۲۲. سازمانها و ملاحظات اقدامات بشردوستانه بین المللی
۲۳. مدیریت بازسازی و بازیابی
۲۴. مدیریت خطر مردم - محور در بلایا
۲۵. اقتصاد و بیمه در بلایا
۲۶. پایش و ارزشیابی برنامه های مدیریت خطر بلایا و سیستم ارائه خدمات بهداشتی در فوریتها

منابع:

1. Coppola DP. Introduction to International Disaster Management. Latest edition.
2. Alexander D. Principles of Emergency Planning and Management. Oxford University Press. Latest edition.
3. Landesman LY. Public Health Management of Disasters: The Practice Guide. American Public Health Association, Latest edition.
4. Noji EK (2 ed.) The public health consequences of disasters. New York: Oxford University Press, 1997.
5. Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
6. Disasters, JAMA, Lancet, Bulletin of the World Health Organization, International Journal of Epidemiology, American Journal of Public Health, American Journal of Epidemiology, CDC Monograph, Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

سندوچه و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۱۱

نام درس: اپیدمیولوژی بلایا

پیش نیاز:

تعداد واحد: ۲(۵ واحد نظری - ۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت عوامل تعیین کننده سلامت و بیماری و اصول و کاربرد روش‌های اپیدمیولوژی در مدیریت بلایا و سامانه مدیریت اطلاعات در بلایا

شرح درس:

مخاطبین درس اپیدمیولوژی بلایا، دانشجویان دوره دکتری سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

این درس به بیان چگونگی ارتباط مطالعات اپیدمیولوژیک با بلایا و نقش اپیدمیولوژیست در شرایط بحران میپردازد. بلایای مورد نظر، انواع طبیعی و انسان ساخت، با تأکید بر اولویتهای بلایای ایران خواهد بود. این درس تاریخچه رویکردهای اپیدمیولوژیک در بلایا و توسعه آن را بیان میکند، نقش اپیدمیولوژی را در مدیریت بلایا و سیکل مدیریت خطر را مشخص میکند، عوامل تعیین کننده مورتالیتی، موربیدیتی و سلامت و تعامل آنها را در بلایا بیان میکند و ویژگیها و محدودیتهای مطالعات اپیدمیولوژیک در شرایط بحرانی را به بحث میگذارد. بطور ویژه در این درس روش‌های ارزیابی آسیب و نیاز، سیستم مراقبت بیماریها، مطالعات مشاهده ای و مداخله ای اپیدمیولوژیک و همچنین روش‌های ارزیابی برنامه های مداخله ای بخش سلامت در بلایا مطرح میشوند. اصول، انواع و کاربردهای سیستم مدیریت اطلاعات در بلایا نیز ارائه میشوند.

رنویس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- تاریخچه اپیدمیولوژی بلایا

- اپیدمیولوژی بلایا در ایران

- کاربردهای مطالعات اپیدمیولوژیک در مدیریت خطر در بلایا و فوریتها

- اپیدمیولوژی صدمات ناشی از بلایای طبیعی و انسان ساخت

- عوامل تعیین کننده مورتالیتی، موربیدیتی و سلامت در بلایا

- طراحی مطالعات مشاهده ای و مداخله ای در بلایا

- روش‌های ارزیابی آسیب و نیازها

- طراحی ارزیابی سریع

- روش‌های برآورد جمعیت در بلایا

- طراحی سیستم مراقبت در بلایا

- محدودیتهای مطالعات اپیدمیولوژیک در بلایا و فوریتها

- روشها و شاخصهای ارزشیابی مداخلات بهداشتی - درمانی در بلایا و فوریتها

- سیستم مدیریت اطلاعات در بلایا

منابع:

1. Abdallah S, Burnham G. Public health guide for emergencies. Chapter 4: Disaster epidemiology. Johns Hopkins University or the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Latest edition.
2. Epidemiologic Reviews. Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health. 2005 vol 27 (Main theme: Disaster epidemiology)
3. Noji EK. The public health consequences of disasters. New York: Oxford University Press, Latest edition.
4. Telford J. Counting and identification of beneficiary population in emergency operation. Overseas Development Institute. London. Latest edition.
5. Pan American Health Organization. Epidemiologic surveillance after natural disasters. Washington, D.C.: Latest edition.
6. Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
7. Disasters, JAMA, Lancet, Bulletin of the World Health Organization, International Journal of Epidemiology, American Journal of Public Health, American Journal of Epidemiology, CDC Monograph, Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-پروژه و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برترانه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفافی نیز ارائه می گردد).

نام درس: مخاطرات انسان ساخت

کد درس: ۱۲

پیش نیاز:

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت اصول و راهکارهای پیشگیری و مقابله نظام سلامت با بلایا انسان ساخت (شیمیایی، رادیولوژیک، بیولوژیک، تروریسم، جنگ و کشمکش‌ها)

شرح درس:

مخاطبین این درس، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می‌باشد.

در این درس دانشجو با انواع مخاطرات انسان ساخت شامل مخاطرات شیمیایی، رادیولوژیک (بویژه هسته ای)، بیولوژیک، تروریسم، جنگ و کشمکش‌ها آشنا می‌شود و روش‌های برنامه ریزی و مقابله با آنها را در نظام سلامت را فرا میگیرد. همچنین بدليل اهمیت مسائل تخریب زیست محیطی و تغییرات اقلیمی بر سلامت انسانها، دلایل ایجاد این پدیده و راهکارهای مقابله با آن آموزش داده می‌شود.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- ۱) تاریخچه و انواع مخاطرات انسان ساخت
- ۲) اصول رادیاسیون و تعیین میزان مواجهه
- ۳) تاثیرات سلامتی رادیاسیون و روش‌های کنترل مواجهه با آن
- ۴) انفجار هسته ای
- ۵) اقدامات محافظت فردی در مقابل رادیاسیون
- ۶) سوانح رادیولوژیک در حمل و نقل و اقدامات در صحته
- ۷) انواع مواد مخاطره زا
- ۸) پیامدهای سلامتی مواد مخاطره زا
- ۹) سیستم‌ها، روشهای تعیین و ارزیابی خطر مواد مخاطره زا
- ۱۰) قوانین و سازمانهای مربوط به مواد مخاطره زا
- ۱۱) ملاحظات ایمنی تولید، ذخیره سازی، حمل و نقل و دور ریزی مواد مخاطره زا
- ۱۲) قرائث و تفسیر داده‌های ایمنی مواد
- ۱۳) آمادگی در برابر حوادث ناشی از مواد مخاطره زا
- ۱۴) روشهای محافظت فردی در برابر HazMat
- ۱۵) مواد شیمیایی سمی صنعتی

- ۱۶) جنگ افزارهای شیمیایی، پیامدهای سلامتی و راهکارهای پیشگیری
- ۱۷) سلاح های بیولوژیک، پیامدهای سلامتی و راهکارهای پیشگیری
- ۱۸) جنگ و کشمکش ها
- ۱۹) بیوتروریسم
- ۲۰) تروریسم، برخورد با رسانه ها و مدیریت سلامت روان
- ۲۱) حوادث غیرمنتقبه پیچیده (Complex emergency)
- ۲۲) آوارگی و پنهانگری
- ۲۳) فناوریهای نوین

منابع :

- 1) Tener Goodwin Veenema. Disaster Nursing and Emergency Preparedness for Chemical, Biological and Radiological Terrorism and Other Hazards. Springer. Latest edition.
- 2) Robert E. Antosia and John D. Cahill. Handbook of Bioterrorism and Disaster Medicine. Springer. Latest edition.
- 3) Barry S. War and Public Health. Latest edition.
- 4) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 5) Disasters, Prehospital Disaster Med, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-هدوڑه و گزارش کارآموزی: ۰%۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد.)

کد درس: ۱۳

نام درس: مخاطرات طبیعی

پیش نیاز:

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت اصول و راهکارهای پیشگیری و مقابله نظام سلامت با بلایای طبیعی شامل مخاطرات زمین شناختی، آب و هوازی و همچنین بلایای ناشی از تخریب محیط با تاکید بر تغییرات اقلیمی

شرح درس:

مخاطبین این درس، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.
روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کفرانس و پژوهش کاری) می باشد.
در این درس دانشجو با انواع مخاطرات طبیعی شامل زمین شناختی (زلزله، آتش‌نشان، تسونامی)، آب و هوازی (سیل، خشکسالی، طوفان، رانش زمین و غیره). همچنین بدلیل اهمیت مسائل تخریب زیست محیطی و تغییرات اقلیمی بر سلامت انسانها، دلایل ایجاد این پدیده و راهکارهای مقابله با آن آموزش داده میشود.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- انواع مخاطرات طبیعی و بار سلامتی ناشی از آنها

- مقیاسهای اندازه گیری شدت مخاطرات

- روش‌ها و صحت پیش‌بینی و هشدار اولیه

- اصطلاح شناسی

- رویکردهای نظام سلامت به مدیریت خطر مخاطرات طبیعی

- اقدامات سازه‌ای و غیرسازه‌ای ویژه

- نقشه‌های مخاطرات

- مکانیسم‌های تغییرات اقلیمی

- تغییرات جوی و پیامدهای سلامتی آن

- خشکسالی

- سیل (برق، آسما و وینخلنه، ساحل و غیره)

- رانش زمین

- طوفان (تروپیکال، tropical - Extra, طوفان برف، Dust storm, Freezing rain, Blizzard و Turndado،

هوریکان، Storm surges و....)

- ساعقه

- تکرک

- بهمن

- آتش سوزی جنگل
- مخاطرات دریایی (امواج، Sea - ice بالا آمدن آب دریا، تخریب ساحل)
- زلزله
- آتشنشان
- تسونامی
- سایر مخاطرات

منابع:

- 1) Bryant E. Natural Hazards. Latest edition.
- 2) Pan American Health Organization. Natural disasters. Protecting the Public Health. Latest edition.
- 3) UNEP/WMO. Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). IPCC forth assessment report. 2007
- 4) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 5) Disasters, Prehospital Disaster Med, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

امتحان کتبی: %۵۰

سندوچه و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۱۴

نام درس: تحلیل خطر

- پیش نیاز:

تعداد واحد: ۲(۱/۵ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت روشاهی تحلیل آسیب پذیری، مخاطرات و ظرفیت ها در نظام سلامت و کسب مهارت بکارگیری آنها

شرح درس:

مخاطبین درس مدیریت بلایا و فوریتها، دانشجویان دوره دکتری مدیریت بلایا و فوریتها میباشند.
روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت
فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.
این درس به بیان روشاهی کم و کیفی تحلیل مخاطرات، آسیب پذیری و ظرفیت ها در نظام سلامت میپردازد. بر
اساس یک مطالعه موردی دانشجو مهارت عملی لازم برای تحلیل خطر را کسب میکند. با ملزمود انجام یک تحلیل
خطر آشنا میشود. ضمناً دانشجو کاربرد تحلیل خطر بعنوان مبنای برنامه ریزی های محتمل الواقع و کاهش خطر
بلایا و فوریتها در نظام سلامت را فرا میگیرد.

رنویس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- ۱) تعریف خطر و اجزاء آن
- ۲) شاخص های ارزیابی خطر
- ۳) خصوصیات و کیفیت داده های لازم برای تحلیل خطر
- ۴) تحلیل مخاطره
- ۵) تحلیل آسیب پذیری: شناخت آسیب پذیری و پروفایل های مربوطه
- ۶) تحلیل ظرفیت
- ۷) روشاهی برآورد احتمال وقوع، مواجه و پیامدها
- ۸) نقشه بندی های مخاطرات، آسیب پذیری و خطر
- ۹) روش های برآورد Deterministic و Probabilistic
- ۱۰) تحلیل Abbreviated and full damage consequence
- ۱۱) تکنیک ها و فنون ارزیابی خطر مثل HAZOP و FMEA و غیره
- ۱۲) ارزیابی خطر و تصمیم سازی براساس تحلیل خطر
- ۱۳) خطر قابل قبول
- ۱۴) درک خطر
- ۱۵) برقراری ارتباط در زمینه خطر
- ۱۶) تحلیل استراتژیک

منابع:

- 1) Coppola DP. Introduction to International Disaster management, Oxford: Butterworth Heinemann.
Latest edition.
  - 2) International Electrotechnical Commission (1995) 'International Standard 60300- 3- 9, Dependability management - Part 3: Application guide - Section 9: Risk analysis of technological systems', Geneva. International Electrotechnical Commission.
  - 3) Kaplan, Stanley and Garrick, B. John (1981) 'On the Quantitative Definition of Risk', Risk Analysis 1, 1:11- 27.

شیوه ارزیابی دانشجو:

امتحان کتبی: %۵۰

-پدوده و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برئامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

نام درس: برنامه ریزی بیمارستانی و پیش بیمارستانی در بلایا و فوریتها
کد درس: ۱۵
پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲(۱/۵ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)
نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت اصول و روشهای برنامه ریزی و مدیریت اقدامات بیمارستانی و پیش بیمارستانی در بلایا

شرح درس:

مخاطبین این درس، دانشجویان دوره دکتری سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.
روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت
فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.
در این درس دانشجو با انواع مخاطراتی که بیمارستان را تهدید میکند، آشنایی میشود، اجزاء سازه های و غیرسازه ای
بیمارستان و اقدامات مرتبط کاهش خطر را می آموزد، فرامی گیرد که چگونه برای یک بیمارستان برنامه آمادگی
تهیه کند و آنرا اجرا نماید. دانشجو در این درس همچنین با EMS، تریاژ و بیمارستانهای صحرایی آشنایی میشود و
شیوه برخورد با MCI را میآموزد. علاوه بر آن با اصول مراقبتهای درمانی با مخاطرات خاص آشنایی میشود.

رنوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- ۱) انواع مخاطرات و بلایای مربوط به بیمارستان
- ۲) آشنایی با سامانه اورژانس پیش بیمارستانی ایران و سایر کشورها
- ۳) برنامه ریزی آمادگی بیمارستانی بلایا
- ۴) اجزاء و اقدامات سازه ای و غیرسازه ای تسهیلات درمانی و بیمارستانهای برای کاهش خطر بلایا
- ۵) مفاهیم و عملکردهای دپارتمانهای اورژانس
- ۶) سیستم خدمات درمانی اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- ۷) تیم های پاسخ سریع درمانی
- ۸) بیمارستانهای محیطی و صحرایی
- ۹) تریاژ
- ۱۰) حوادث با مجروحیت اندوه (MCI)
- ۱۱) سامانه فرماندهی حادثه در فوریتهای بیمارستانی (HICS)
- ۱۲) مبانی طب بلایا
- ۱۳) آمادگی و پاسخ بیمارستانها به حوادث شیمیایی، بیولوژیک و رادیولوژیک
- ۱۴) آمادگی بیمارستانها در پاندمی ها
- ۱۵) تخلیه بیمارستان
- ۱۶) برخورد با رسانه ها، افراد مهم و بستگان بیماران
- ۱۷) تمرین ها و مانورهای آمادگی

- (۱۸) استمرار شغلی در بلایا
(۱۹) برتابمه ریزی محتمل الوقوع

منابع:

- 1) David E Hogan, Jonathan L Burstein. Disaster Medicine. Lippincott Williams & Wilkins. Latest edition
- 2) Training materials, ADPC. Hospital Emergency Planning. Latest edition.
- 3) California EMS Authority. Hospital Incident Command System (HICS) guidebook and education materials. Latest edition
- 4) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 5) Disasters, Prehospital Disaster Med, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-شهرده و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفافی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۱۶

نام درس: بهداشت عمومی در بلایا و فوریت ها

- پیش نیاز:

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت پیامدهای بهداشت عمومی بلایا و برنامه ریزی ها و مداخلات مرتبط در مراحل چهارگانه مدیریت بلایا در بخش سلامت

شرح درس:

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

این درس به بیان پیامدهای بالقوه بهداشت عمومی در بلایا میپردازد و روشهای برنامه ریزی اجزاء مختلف آن در فازهای پیشگیری، آمادگی، پاسخ و بازسازی را ارائه میکند.

رنویس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- پیامدهای بهداشت عمومی بلایا
- بهداشت عمومی در فازهای پیشگیری، آمادگی، پاسخ، بازسازی مدیریت بلایا
- پیشگیری و کنترل بیماریهای واکیر در بلایا
- سیستم مراقبت بیماریها در بلایا
- بهداشت محیط در بلایا
- تغذیه در بلایا
- بهداشت روانی - اجتماعی در بلایا
- بهداشت باروری در بلایا
- برنامه ریزیهای مبتنی بر جامعه
- تسهیلات بهداشتی و سامانه ارائه خدمات بهداشتی در بلایا
- مدیریت اطلاعات بهداشتی در بلایا

منابع:

- 1) Landesman LY. Public Health Management of Disasters: The Practice Guide. American Public Health Association, Latest edition.
- 2) Noji EK. The public health consequences of disasters. New York: Oxford University Press, Latest edition.
- 3) Pan American Health Organization. Natural disasters. Protecting the Public Health. Latest edition.
- 4) World Health Organization. Nutrition in emergencies. Latest edition.
- 5) Wisner B. Environmental Health in Emergencies and Disasters. Latest edition.
- 6) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 7) Disasters, JAMA, Lancet, Bulletin of the World Health Organization, International Journal of Epidemiology, American Journal of Public Health, American Journal of Epidemiology, CDC Monograph, Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-سروزه و گزارش کارآموزی: %۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۱۷

نام درس: بهداشت محیط در بلایا و فوریتها

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲(۱/۵ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناسنای پیامدهای بهداشت محیطی در بلایا و برنامه ریزی ها و مداخلات مرتبط در مراحل چهارگانه مدیریت بلایا در بخش سلامت

شرح درس:

مخاطبین درس بهداشت محیط در بلایا، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.
روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.
این درس به بیان پیامدهای بالقوه بهداشت محیطی در بلایا میپردازد و روش‌های برنامه ریزی اجزاء مختلف آن در فازهای پیشگیری، آمادگی، پاسخ و بازسازی را ارائه میکند.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

(۱) منابع آب آشامیدنی و بلایا

(۲) امنیت غذایی در بلایا

(۳) سرویس های بهداشتی و سلامت و نظافت فردی در بلایا

(۴) مدیریت دفع فاضلاب و زباله ها در بلایا

(۵) کنترل حشرات ناقل بیماری ها در بلایا

(۶) جمع آوری و تدفین جسد ها

منابع :

- 1) Environmental Health in emergencies and disasters, A practical guide. Adams J. Wisner B. WHO, latest edition
- 2) Management of Dead Bodies after Disasters:A Field Manual for First Responders. Oliver Morgan:PAHO, latest edition
- 3) The public health consequences of disasters. Noji EK , New York: Oxford University Press, latest edition
- 4) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 5) Disasters, Bulletin of the World Health Organization, Morbidity & Mortality weekly Report (MMWR), Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

سهوژ و گزارش کارآموزی: %۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگان. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد)

کد درس: ۱۸

نام درس: فوریتهای بیماریهای واگیر

پیش نیاز:

تعداد واحد: ۲(۵/۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت اصول و راهکارهای پیشگیری و مقابله نظام سلامت با فوریتهای سلامتی (اپیدمی بیماریهای واگیر و بیوتروریسم)

شرح درس:

مخاطبین این درس، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) میباشد.

در این درس دانشجو راههای پیشگیری و مقابله با فوریتهای سلامتی (اپیدمی بیماریهای واگیر) را فرا میگیرند. اپیدمیولوژی بیماریهای واگیری که پتانسیل همه گیری بالا دارد را فرا میگیرند. با روشهای علمی و عملیاتی تعیین و تشخیص به موقع و اولیه آشنا میشوند. چگونگی عملکرد تیم های پاسخ سریع بهداشتی را خواهند دانست. فرا میگیرند که چگونه یک تهدید به اپیدمی بیماری را بررسی کنند.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

(۱) سیستم مراقبت بیماریها

(۲) اصول و مراحل بررسی اپیدمی ها

(۳) اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی و مدل های ریاضی مربوطه

(۴) سامانه هشدار اولیه و شبکه های آزمایشگاهی

(۵) نیم های پاسخ سریع بهداشتی

(۶) قوانایی آزمایشگاههای میکروبیولوژی و مولکلار

(۷) بیوتروریسم

(۸) آنتراکس

(۹) بوتولیسم

(۱۰) طاعون

(۱۱) تولارمی

(۱۲) تب های خونریزی دهنده

(۱۳) آنفلانزا

(۱۴) وبا

(۱۵) تجربه سارس

(۱۶) بیماریهای اسهالی

(۱۷) بیماریهای نوپدید و بازپدید

- (۱۸) آنسفالیت ها
 (۱۹) متفزیت
 (۲۰) درسهای آموخته از حوادث اخیر

منابع:

- 1) Nelson KE, Williams Carolyn F. Masters. Infectious Disease Epidemiology: Theory and Practice. Latest edition
- 2) Connolly MA. Communicable Disease Control in Emergencies: A Field Manual. Latest edition.
- 3) Heyman DL. Control Of Communicable Diseases Manual. Latest edition.
- 4) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 5) Disasters, Prehospital Disaster Med, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:
 -امتحان کتبی:٪۵۰

-هدوڑه و گزارش کارآموزی:٪۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۱۹

نام درس: مدیریت مردم - محمد بلایا

پیش نیاز:

تمداد واحد: (۱/۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شنایخت اهمیت محوریت مردم در مدیریت و کاهش خطر بلايا و راهکارهای عملیاتی آن

شرح درس: شناخت اهمیت محوریت مردم در مدیریت و کاهش خطر بلايا و راهکارهای عملیاتی آن

نمایندگان این درس، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلايا و فوادتها میباشند.

روش ارائه درس بدینای، ازانه سخنرانی با استفاده از Power Point. حل تمرین، انجام کارگردانی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (اعمالیت گروهی، کنفرانس و پژوهش کاری) می باشد.

در این درس دانشجو با اهمیت مدیریت خطر مردم محور بلايا آشنا میشود. راهکارهای جلب مشارکت مردم را در جوامع شهری و روستایی میبینند. با تجربیات موفق سایر جوامع آشنا میشود. میتواند برای یک جامعه محلی برنامه مدیریت مردم محور تدوین کند.

روزس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- زیبینه و اهمیت مدیریت خطر مردم - محور بلايا
- روشهای ابزارهای ارزیابی مشارکت خطر در جامعه
- درک خطر
- بیانه ریزی کاهش خطر در جامعه
- تطیل ذینفعان
- نقشه های خطر مبتنی بر جامعه
- راهکارهای جلب مشارکت مردم
- نقش خصوصیات فرهنگی و اجتماعی در برخانه ریزی های محلی
- جوامع محلی شهروی و روستایی
- تغییل خطر
- تغییل های مختلف، اسباب پذیری و ظرفیت
- سامانه مشترک اولیه مردم محور
- آموزش و تمرین جامعه
- نحوه ساماندهی نیروهای داوطلب
- سازمان مردم نهاد

منابع:

Asian Disaster Preparedness Center. Community-based disaster risk management, Latest edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %50

-پدوفزه و گزارش کارآموزی: %50 (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داره ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفافی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۲۰

نام درس: سامانه‌ی فرماندهی حادثه (ICS)

پیش‌نیاز: تدارد

تعداد واحد: ۱(۵) واحد نظری - ۵ واحد کارآموزی

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

آشنایی با سامانه‌ی فرماندهی حادثه (ICS)، ابزارها و روش‌های آن در مدیریت سلامت جامعه در هنگام وقوع بلایا

شرح درس:

مخاطبین درس سامانه‌ی فرماندهی حادثه (ICS)، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریت‌های می‌باشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پژوهش کاری) می‌باشد.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

۱) معرفی سامانه فرماندهی حادثه: کاربردها و خصوصیات

۲) نقش‌ها و مسئولیت‌های فرمانده حادثه و سایر اعضاء

۳) تسهیلات اجرای ICS

۴) ICS در صحن حادثه

۵) مرکز عملیات فوریت (EOC)

۶) سامانه هماهنگی چند سازمانی

منابع:

- 1) ICS- 100.A: Introduction to ICS, EMI Course Number: IS100, Student Manual, Version 2.0, April 2008 <http://training.fema.gov/EMIWeb/IS/is100alst.asp>
- 2) Incident Command System for Executives, Participant Manual, National Emergency Management Association (NEMA)
- 3) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 4) Disasters, Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-پژوهش و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده‌ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه‌ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می‌گردد).

هدف کلی درس:

در پایان این درس از دانشجو انتظار می‌رود که بتواند پس از انجام تحلیل موردنی یک بلایا یا فوریت سلامت آن را را به خوبی ارائه دهد، منابع لازم برای آن را جستجو نماید، سخنرانی خود را بر اساس منابع پیدا کرده آماده نماید و در حین ارائه آن با سایر دانشجویان به بحث مناسب بپردازد و آنرا به خوبی هدایت نماید. در این روند باید قادر باشد که مواد آموزشی مکتوب برای مخاطبین شامل Handout و اسلاید تهیه کند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت عملی):

- (۱) روش تحلیل موردنی
- (۲) چگونگی انتخاب یک عنوان
- (۳) جستجوی منابع
- (۴) مطالعه و خلاصه سازی منابع
- (۵) تهیه سخنرانی بر اساس منابع یافت شده
- (۶) تهیه متریال مکتوب و اسلاید برای ارائه مطالب
- (۷) چگونگی ارائه مطلب
- (۸) زمانبندی سخنرانی
- (۹) طراحی ساختار سخنرانی
- (۱۰) چگونگی پاسخ به سوالات
- (۱۱) چگونگی جلب توجه مخاطبین
- (۱۲) چگونگی هدایت بحث بر روی موضوع ارائه شده
- (۱۳) ارائه مکتوبی از موضوع تهیه شده.

منابع:

- 1) <http://www.lc.unsw.edu.au/onlib/tutsem.html> latest edition
- 2) <http://www.canberra.edu.au/studyskills/learning/oral.html> latest edition

شیوه ارزیابی دانشجو:
انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و ارائه آن.

نام درس: کارورزی
پیش نیاز: -
تعداد واحد: ۲
نوع واحد: کارورزی

کد درس: ۲۲

هدف کلی درس: در پایان این درس، دانشجو باید بتواند دانش خود را با مواجهه با سیستم های مدیریت و اجرا در شرایط واقعی تقویت نماید. دانشجو در این دوره کاربرد دانشی را در زمینه آمادگی و مدیریت خطر بلایا در نظام سلامت آموخته مشاهده میکند. دانشجو باید بتواند در این دوره بعنوان عضوی از یک تیم کار کرده و همکاری بین اعضای تیم، جامعه و سازمان های دولتی و غیردولتی را تشویق کند. نقش برنامه ریزان/ مجریان موثر در پژوهش را شناسایی کرده و از مشارکت آنها بگونه ای استفاده نماید که مطالعه به بهترین نحو انجام شود و نتایج آن مورد استفاده برنامه ریزان و مجریان قرار گیرد.

رئوس مطالب (۱۳۶ ساعت کارورزی):
دانشجویان بایست از بین ۴ برنامه کارورزی به انتخاب خود و تایید استاد مشاور/راهنما یک برنامه کارورزی را انتخاب نموده و طبق برنامه پیشنهادی زیر این مراحل را طی نمایند.
این برنامه ها عبارت هستند از:

- واحدهای ستادی وزارت بهداشت - درمان و آموزش پزشکی و یا معاونت های بهداشتی و یا درمانی دانشگاه ها (ستاد های مدیریت بلایا و فوریت ها)
- مراکز تحقیقاتی مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا انسیتو های تحقیقاتی که در زمینه پژوهش های بلایا پژوهه فعال داشته و با محیط و جامعه ارتباط تنگاتنگی داشته باشد.
- دو مجموعه بیمارستان های آموزشی دارای بخش طب اورژانس و سیستم اورژانس پیش بیمارستانی کشور، دانشجو در این مدت به صورت فعال در تمام برنامه های آموزشی مانند راندها و گزارشات صحبتگاهی و شیفت های بالینی بیمارستان و همه نین برنامه های دیسپچ، انتقال بیمار و ستاد هدایت در اورژانس پیش بیمارستانی شرکت میکند. عده فعالیت دانشجو در این مدت برنامه آمادگی و کاهش خطر بیمارستان، مدیریت اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی برای مقابله با انواع مخاطرات و فرآیندهای جاری خواهد بود.
- واحد مربوط به مدیریت بلایا در یکی از آژانس های سازمان ملل متعدد با سازمان های مردم نهاد بین المللی

مدت کارورزی:

مدت کارورزی دو ماه خواهد بود و در این مدت کارورز بسته به شرایط کاری خود و وضعیت محل کارورزی، بایست حداقل ۱۷ ساعت در هفته در محل کارورزی خود حضور فعال داشته باشد. البته کارورز موظف است با هماهنگی قبلي شیوه و زمانبندی کاری خود را تنظیم و در ابتدای کارورزی به استاد راهنمای مشاور و فرد مسئول نظارت بر کارورزی در مرکز مربوطه ارایه دهد.

منابع:
با نظر استاد درس

شیوه ارزیابی دانشجو:

- ۲۰٪ حسن اجرای برنامه
- حسن اجرای برنامه و میزان کارآیی دانشجو بایست به صورت رسمی از سوی مسئول مستقیم نظارت بر کاروزی در سازمان و مرکز مربوطه گزارش شود. علاوه بر این در گزارش بایست به نظم کارآموز اشاره شود.
- ۷۰٪ گزارش کار عملی
- گزارش تهیه شده بایست ابتدا توسط مسئول مستقیم کاروزی در آن واحد مطالعه و صحبت مطالب رسماً تایید شود. سپس استاد راهنمایی به همراه مسئول آموزش گروه، گزارش را مرور نموده و در صورت نیاز به صورت حضوری با کارآموز مصاحبه و ۷۰٪ نمره را تعیین می‌کند.
- هر کارورز بایست در انتهای دوره خود گزارشی در حد ۴ تا ۵ هزار کلمه (بدون در نظر گرفتن پیوست ها) تنظیم نماید و در این گزارش به موارد زیر اشاره کند:
  - تشریح وظایف و فعالیتهای واحدی که به صورت مستقیم در آن مشغول به کار بوده است.
  - ایرادات و اشکالات اصلی سازمان و مشکلاتی که آن واحد در اولویت کاری خود داشته است
  - کاربردهای علم مدیریت بلایا و فوریتها در ارتقا عملکرد سازمان مربوطه
  - پیشنهادات عملی و مشخص برای حل مشکلات مذکور
  - بیان نقش و مسئولیت خود در مدت فعالیت در آن واحد
  - پیشنهاداتی برای سایر دانشجویانی که در آینده تصمیم دارند در مرکز و محل مذکور کارآموزی نمایند.
  - پیوستهای گزارش شامل مستندات و اطلاعات اضافی، برنامه زمانبندی شده کاری

کد درس: ۲۲

نام درس: پایان نامه

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲۰ واحد

هدف:

طراحی و اجرای یک پروژه تحقیقاتی مرتبط با موضوع سلامت در پلایا و فوریتها بر اساس اولویت های نظام سلامت

شرح درس:

دانشجویان باید مطابق آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی به تحقیق پردازند.

منابع:

با نظر استاد راهنمای

شیوه ارزیابی دانشجو:

ارائه پایان نامه و دفاع از آن مطابق آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

کد درس: ۲۴

نام درس: اقتصاد سلامت در بلایا

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجو با روش‌های تحلیل اقتصادی و مدل‌های آماری مربوطه جهت تصمیم‌گیری در علوم بهداشتی.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

توجه به اقتصاد بلایا در زمینه اصول، مفاهیم و روش‌های ذیل: نقش بیمه‌ها و الگوهای آن، بازیابی در بلایا، فرآیند بهداشت و درآمد ملی؛ تجزیه و تحلیل هزینه‌ها در بخش بهداشت؛ الگوی ملی اقتصادی؛ قیمت، عرضه و تقاضا در بهداشت؛ اقتصاد درمان؛ شاخص DALY؛ سازمان تجارت جهانی و رابطه آن با سازمان بهداشت جهانی؛ خصوصی سازی در بهداشت؛ ارزشیابی اقتصادی در بهداشت (شامل انواع روش‌های ارزشیابی کمیته سازی هزینه، اثربخشی هزینه، هزینه فایده، هزینه سودمندی، نحوه اندازه گیری هزینه‌ها (داده‌ها) و اندازه گیری نتایج (ستاده‌ها)، ابزارهای عمومی و اختصاصی اندازه گیری کیفیت زندگی در بعد سلامت (QALY)؛ مباحث اخلاقی در تحلیل اقتصادی در علوم بهداشتی

منابع:

- 1) Cost Effectiveness in Health and Medicine. Gold N.R., Siegel J.E., Russel L.B., Weinstein M.C. Oxford: University Press. latest edition
  - 2) Meta- Analysis Decision Analysis and Cost- Effectiveness Analysis. Petiti D.B. Oxford: University Press. latest edition
- (۱) اقتصاد بهداشت. آصف زاده، سعید، آخرین انتشار
(۲) اقتصاد بهداشت. فیلز، چارلز لی، آخرین انتشار
(۵) اقتصاد سلامت. کریمی، ایرج، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- (۱) امتحان نظری٪۷۰
(۲) حضور و مشارکت در فعالیت‌های کلاسی٪۲۰

نام درس: جغرافیای سلامت و GIS

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱(۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس: در پایان درس انتظار می‌رود دانشجو با مفاهیم مکان و نقشه و محل جغرافیایی آشنا باشد. با انواع عوارض جغرافیایی و شیوه‌ی نمایش آنها آشنا باشد و قادر به طراحی آنها با نرم‌افزار باشد. با روش‌های تحلیل‌های جغرافیایی آشنا باشد. شیوه توصیف و تحلیل داده‌های جغرافیایی و آماره‌های آنها را بشناسد. بتواند با یک نرم‌افزار به توصیف داده‌های جغرافیایی بپردازد و آماره‌های تحلیل جغرافیایی را محاسبه و تفسیر نماید.

رنویس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- ۱) مفهوم مکان جغرافیایی شیوه اندازه‌گیری آن، نمایش مکان بر نقشه مسطح
- ۲) انواع عوارض جغرافیایی
- ۳) ساختار نرم‌افزارهای تحلیل جغرافیایی
- ۴) کاربرد تحلیل‌های جغرافیایی
- ۵) توصیف عوارض نقطه‌ای، خطی و چندضلعی
- ۶) تحلیل الگو عوارض نقطه‌ای
- ۷) تحلیل الگوها در عوارض چندضلعی
- ۸) تحلیل تجمع مکانی
- ۹) تحلیل همبستگی مکانی
- ۱۰) مفاهیم و مولفه‌های GIS
- ۱۱) ساختار داده‌ها در GIS و نحوه طراحی آن
- ۱۲) نحوه تولید لایه‌های اطلاعات جغرافیایی و ویرایش آن
- ۱۳) تهیه نقشه‌های موضوعی و کاربرد آن در برنامه ریزی سلامت
- ۱۴) روش‌های تولید Geodatabase بر اساس فاکتورهای سلامت
- ۱۵) تحلیل‌های فضایی سلامت و بلایا و فوریتها
- ۱۶) مدل‌سازی و پیش‌بینی پتانسیل آسیب در بلایا و فوریتها
- ۱۷) مکان‌یابی مناطق پرخطر در مدیریت سلامت
- ۱۸) روش‌های تولید مدل‌های ارتقایی
- ۱۹) نقش مدل‌های ارتقایی در امکان سنجی سلامت در مقابل بلایا
- ۲۰) تحلیل شبکه و نقش آن در مدیریت سلامت
- ۲۱) روش‌های تهیه خروجی در GIS

منابع:

- 1) Waller LA, Gotway CA. Applied Spatial Statistics for Public Health Data. New Jersey: John Wiley & Sons, latest edition
- 2) Lee J, Wong DWS. Statistical analysis with Arc View GIS. New Jersey: John Wiley & Sons, latest edition
- 3) Maheawaran R, Craglia M. GIS in public health practice. Florida: CRC PRESS, latest edition

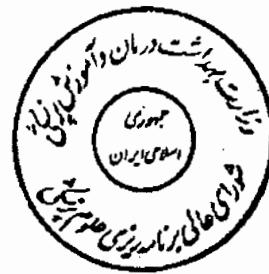
(۴) قهروندی تالی، منیژه، ام سلمه بابایی، سیستمهای اطلاعات جغرافیایی. آخرین انتشار

(۵) قهروندی تالی، منیژه، سیستمهای اطلاعات جغرافیایی در محیط سه بعدی، آخرین انتشار

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-پدروزه و گزارش کارآموزی: ۵۰% (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۲۶

نام درس: مدیریت اورژانس بیمارستانی و پیش بیمارستانی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۵/۱ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناسخت و ایجاد مهارت در مدیریت بخش های اورژانس در شرایط معمول و بحران و همچنین ایجاد مهارت در مدیریت سیستم اورژانس پیش بیمارستانی

شرح درس:

این درس به بیان اصول مدیریت و برنامه ریزی و ارتقای کیفیت ارائه خدمات با دیدگاه مدیریتی در بخش های اورژانس بیمارستان و همچنین سیستم پیش بیمارستانی به منظور هدایت و اداره امور جاری این دو بخش و همچنین اداره این بخش ها در شرایط بحران خواهد پرداخت و دانشجو در پایان قادر خواهد بود بر اساس اصول علمی و عملی در انجام مدیریت در این زمینه ها به کادر مدیریت و پرسنل شاغل در این مراکز یاری رساند. نحوه ارائه درس به صورت ارائه سخنرانی، حل تمرین، انجام کارهای گروهی و مانور خواهد بود.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- آشنایی با عملکرد مدیر اورژانس
- مدیریت مالی بهره ور در اورژانس
- مبانی و روش های کنترل کیفیت در بخش اورژانس
- مخاطرات بخش اورژانس و مدیریت خطر آن
- بازیابی تجهیزات، امکانات، ثیروی انسانی پس از وقوع مخاطرات در اورژانس های بیمارستانی و پیش بیمارستانی
- بازاریابی و ارتقاء کیفیت خدمات
- اطلاع رسانی خطر در بخش های اورژانس پیش بیمارستانی و بیمارستانی
- روش های انتقال، سازماندهی و هدایت بیماران
- آموزش و تمرین

منابع:

- 1) Emergency department management: Principles and applications. Richard F. Salluzzo et al. Mosby Pub. Latest edition.
- 2) Selected Articles from Peer Reviewed Journals

شیوه ارزیابی دانشجو:

- امتحان کتبی: %۵۰

- یدوگار و گزارش کارآموزی: %۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از بیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد.)

- پیش نیاز:

تعداد واحد: ۱(۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناسخت پیامدهای تغذیه ای در بلاایا و برنامه ریزی ها و مداخلات مرتبط در مراحل چهارگانه مدیریت بلاایا در بخش سلامت

شرح درس:

مخاطبین درس تغذیه در بلاایا، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلاایا و فوریت‌ها می‌باشند. روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point. حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می‌باشد. این درس به بیان پیامدهای بالقوه تغذیه ای در بلاایا میپردازد و روش‌های برنامه ریزی اجزاء مختلف آن در فازهای پیشگیری، آمادگی، پاسخ و بازسازی را ارائه می‌کند.

رؤوس مطالب (۱ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- ۱) تاثیرات بلاایا بر زنجبیره ای غذایی
- ۲) بیماری های مهم ناشی از سوء تغذیه در بلاایا
- ۳) ارزیابی و پایش وضعیت تغذیه ای و نیاز های جمعیت در بلاایا
- ۴) امدادهای تغذیه ای (برنامه های تغذیه همگانی)
- ۵) امدادهای تغذیه ای (برنامه های تغذیه انتخابی)

منابع:

- 1) The Management of Nutrition in Major Emergencies. World Health Organization, latest edition
- 2) The public health consequences of disasters. Noji EK, New York: Oxford University Press, latest edition
- 3) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 4) Disasters, Bulletin of the World Health Organization, American Journal of Public Health, Morbidity & Mortality weekly Report (MMWR), Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

امتحان کتبی: %۵۰

سپریزه و گزارش کارآموزی: ۵۰% (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می‌گردد).

کد درس: ۲۸

نام درس: بهداشت باروری در بلایا و فوریتها

پیش نیاز:

تعداد واحد: ۱ (۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت پیامدهای بهداشت باروری در بلایا و برنامه ریزی ها و مداخلات مرتبط در مراحل چهارگانه مدیریت بلایا در بخش سلامت

شرح درس:

مخاطبین درس بهداشت باروری در بلایا، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.
روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.
این درس به بیان پیامدهای بالقوه بهداشت باروری در بلایا میپردازد و روشهای برنامه ریزی اجزاء مختلف آن در فازهای پیشگیری، آمادگی، پاسخ و بازسازی را ارائه میکند.

رُفوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- سلامت نوزادان در بلایا
- سلامت مادران باردار در بلایا
- مراقبت های اورژانسی زنان و مامائی در بلایا
- Based Violence (GBV) - Gender - AIDS - HIV -
- تغذیه با شیر مادر در بلایا
- روش های پیشگیری از بارداری در بلایا

منابع:

- 1) Reproductive Health in refugee situations (World Health Organisation, Department of Reproductive Health and Research, United Nations Fund for Population UNFPA Activities, Emergency Relief Office, United Nations High Commissioner for Refugees UNHCR), latest edition
- 2) The public health consequences of disasters, Noji EK, New York: Oxford University Press, latest edition
- 3) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 4) Disasters, JAMA, Bulletin of the World Health Organization, American Journal of Public Health, Morbidity & Mortality weekly Report (MMWR), Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-پدوفه و گزارش کارآموزی: %۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

پیش نیاز: -

تعداد واحد: ۲(۱ واحد نظری - ۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

شناخت پیامدهای بهداشت روانی - اجتماعی در بلایا و برنامه ریزی ها و مداخلات مرتبط در مراحل چهارگانه مدیریت بلایا در بخش سلامت (شامل: شناخت اثرات روانی بلایا و اهمیت بر بازماندگان و آسیب دیدگان، شناخت مداخلات موفق پیشگیرانه و یا درمانی مبتنی بر جامعه در سطح جهانی و ملی، مدیریت برنامه های بهداشت روان در بلایا، آشنایی با سیاستها، برنامه ها و مداخلات مرتبط با بهداشت روان در بلایا، مدیریت حمایت های روانی اجتماعی در بلایا در ساختار سلامت کشور، مهارت شناسائی، برنامه ریزی و مداخله در گروههای جمعیتی آسیب دیده،

شرح درس:

مخاطبین درس بهداشت روانی - اجتماعی در بلایا، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

این درس به بیان پیامدهای بالقوه بهداشت روانی - اجتماعی در بلایا میپردازد و روشهای برنامه ریزی اجزاء مختلف آن در فازهای پیشگیری، آمادگی، پاسخ و بازسازی را ارائه میکند.

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- ۱) اهمیت بهداشت روان بعنوان یکی از برنامه های سلامت در جامعه و مسئله بار بیماری های روانی
- ۲) اهمیت و شیوه عوارض روانی اجتماعی در بلایا
- ۳) مراحل طبیعی واکنش های روانی، اجتماعی بدنبال بحران و واکنش های روانی شایع در آسیب دیدگان
- ۴) انواع بلایا و تنوع های فردی، اجتماعی برای تطابق با شرایط موجود
- ۵) اختلالات روانی شایع در جریان بلایا در بالغین
- ۶) علائم و اختلالات روانی در کودکان و نوجوانان
- ۷) مداخلات موجود روانی اجتماعی در سطح جهان
- ۸) برنامه کشوری حمایت های روانی، اجتماعی در بلایا
- ۹) اطلاع رسانی و بهداشت روان
- ۱۰) مداخلات روانی اجتماعی گروهی پس از وقوع بلایا
- ۱۱) سوگ و مداخلات روانشناسی مرتبط
- ۱۲) مداخلات مددکاری اجتماعی در بلایا
- ۱۳) سوء مصرف مواد، تغییرات اپیدمیولوژیک سوء مصرف و وابستگی به مواد و مداخلات لازم برای مدیریت آن
- ۱۴) مدیریت در سیستم بهداشتی در بلایا
- ۱۵) پژوهش در بلایا و بهداشت روان

منابع:

- ۱) گزارش پژوهش شیوه هی مناسب ارائه خدمات بهداشت روانی به آسیب دیدگان بلایای طبیعی، یاسمی، م.ت و همکاران، آخرین انتشار
  - ۲) حمایت های روانی - اجتماعی در بلایا و حوادث غیر مترقبه: متن آموزشی مدیران، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، یاسمی، م.ت، امین اسماعیلی، م. و همکاران، آخرین انتشار
  - ۳) حمایت های روانی - اجتماعی در بلایا و حوادث غیر مترقبه: متن آموزشی مدیران، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، علیزادگان، ش؛ یاسمی، م.ت، امین اسماعیلی، م. و همکاران، آخرین انتشار
- 4) Ballenger JC, Davidson JR et al. Consensus the international group on depression and anxiety. *J Clin Psychiatric* 2000, 61 supp 5: 66- 9
- 5) Children and disaster: Manual for psychosocial professionals. Center for crisis intervention, Dyregrov A, Perrin S. Oslo, Norway, latest edition
- 6) Synopsis of psychiatry. Kaplan HI, Sadock BJ. Williams and Wilkins , latest edition latest edition
- 7) Psychosocial consensus of disaster, prevention and treatment. WHO, Geneva, latest edition
- 8) one year psychosocial intervention in Bam, Yasami MT, Farajpour M et al. Report submitted to UNICEF

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %50

سپر. ۵۰ و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داره ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

پیش فیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱/۵ - واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

آشنایی با نقش رسانه های گروهی در بلایا به شکل عام و نقش آن در مدیریت سلامت جامعه در هنگام وقوع بلایا (ابزار موثر اطلاع رسانی سریع، انتقال دانش و آگاهی، ایجاد فضای حمایتگر اجتماعی - روانی، جایگزین ارتباطات بین فردی قبل از بحران، ...)

شرح درس:

مخاطبین درس رسانه ها و بلایا، دانشجویان دوره کارشناسی ارشد مدیریت سلامت در بلایا و فوریتهامیباشند. روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد. این درس به بیان نقش های بالقوه اطلاع رسانی خطر در بلایا میپردازد و روشهای استفاده از رسانه ها در برنامه ریزی و مدیریت بلایا را ارائه میکند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- اصول، مبانی و واژه شناسی اطلاع رسانی خطر
- انواع رسانه و الگوهای رفتاری رسانه ای
- نقش اطلاع رسانی خطر در تامین، حفظ و ارتقاء سلامت جامعه
- روش ها و الگوهای اطلاع رسانی خطر در فعالیت های آمادگی و کاهش آسیب بلایا
- روش ها و الگوهای اطلاع رسانی خطر در فعالیت های پیشگیری در بلایا
- روش ها و الگوهای اطلاع رسانی خطر در زمان پاسخ به بلایا
- روش ها و الگوهای اطلاع رسانی خطر در فعالیت های بازیابی پس از بلایا
- مدیریت بلایا و مدیریت رسانه ها

منابع :

- 1) Research about the Mass Media and Disaster: Never (Well Hardly Ever) the Twain Shall Meet
Scanlon, Joseph, FEMA. Latest edition
<http://training.fema.gov/emiweb/downloads/ScanlonJournalism.pdf>
- 2) Coping With the Media in Disasters: Some Predictable Problems. Scanlon, Joseph, Suzanne Alldred, Al Farrell and Angela Prawzick. Latest edition
- 3) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 4) Disasters, Bulletin of the World Health Organization, Morbidity & Mortality weekly Report (MMWR), Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-هدوچه و گزارش کارآموزی: %۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۳۱

نام درس: اقدامات بشردوستانه بین المللی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱(۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

آشنایی با اقدامات بشردوستانه بین المللی و نقش آن در مدیریت سلامت جامعه در هنگام وقوع بلایا

شرح درس:

مخاطبین درس اقدامات بشر دوستانه بین المللی، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

این درس به بیان نقش های بالقوه اقدامات بشردوستانه بین المللی مبادراند و روش‌های استفاده از اقدامات بشردوستانه بین المللی در برنامه ریزی و مدیریت بلایا را ارائه میکند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

- مقدمه و کلیات
- تاریخچه اقدامات بشردوستانه بین المللی
- اصول و مبانی اقدامات بشردوستانه بین المللی
- استانداردها و مهارت‌های اقدامات بشردوستانه بین المللی
- هماهنگی و ارتباطات بین سازمانی
- اقدامات بشردوستانه بین المللی در زمینه شرایط فرهنگی، قومی و مذهبی بومی
- قوانین و چهارچوب اقدامات بشردوستانه بین المللی
- حقوق بشر
- قوانین پناهندگان
- حساسیت‌های مربوط به جنسیت اقدامات بشردوستانه بین المللی
- دشمن‌شناسی و اقدامات ضد جاسوسی

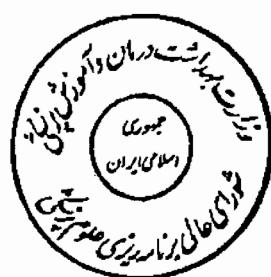
منابع:

- 1) Humanitarian assistance: standards, skills, training, and experience Birch and Miller BMJ.2005; 330: 1199- 1201
- 2) NATURAL DISASTERS: Protecting the Public's Health, chapter 13
- 3) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 4) Disasters, Bulletin of the World Health Organization, Morbidity & Mortality weekly Report (MMWR), Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

سیدوژه و گزارش کارآموزی: %۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

کد درس: ۳۲

نام درس: مدیریت و فناوری اطلاعات در بلایا

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۱ (۵٪ واحد نظری - ۵٪ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

آشنایی با مدیریت و فناوری اطلاعات در بلایا و نقش آن در مدیریت سلامت جامعه در هنگام وقوع بلایا

شرح درس:

مخاطبین درس مدیریت و فناوری های اطلاعات در بلایا، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها میباشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

نقش اطلاعات در مدیریت بلایا

چرخه مدیریت اطلاعات

نیازهای اطلاعاتی بهره مندان و ارائه دهنده خدمت در بلایا

تامین کنندگان اطلاعات در بلایا

تعريف سطوح دستیابی به اطلاعات و امنیت اطلاعات

فناوری در مدیریت اطلاعات

سیستم های مدیریت اطلاعات بلایایی داخلی و سازمان های بین المللی

منابع:

- 1) Harnessing Information and Technology for Disaster Management, The Global Disaster Information Network (GDIN)
- 2) National Disaster Management Information Systems & Networks: An Asian Overview, A paper presented at GDIN 2001
- 3) Selected Articles from Peer Reviewed Journals:
- 4) Disasters, Bulletin of the World Health Organization, Morbidity & Mortality weekly Report (MMWR), Prehospital and Disaster Medicine, Military Medicine, American Journal of Emergency Medicine

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %۵۰

-پروژه و گزارش کارآموزی: %۵۰ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه. گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

هدف کلی درس:

آشنایی با جایگاه، نقش و عملکرد پرستار در قبل، حین و بعد از وقوع بلایا

شرح درس:

مخاطبین درس پرستاری در بلایا، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتهای میباشند با توجه به اینکه در سراسر دنیا بیشترین تعداد ارائه کننده خدمات سلامتی پرستاران می باشند و با توجه به توأم‌نند یهای ایشان چهت احراز پست مدیریتی، مراقبتی و آموزشی، لذا لازمست متخصصین این حوزه آشنایی کاملی از این گروه متخصص داشته باشند.

روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

رُؤوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کارآموزی)

۱. مقدمه

۲. خدمات پرستاری در حوزه پیش بیمارستانی

۳. خدمات مدیریتی پرستاری

۴. تربیاژ و پرستاری

۵. خدمات بیمارستانی و پرستار

۶. فرماندهی حادثه و پرستاری

۷. آمادگی و پرستاری

۸. پاسخ و پرستاری

۹. بازسازی و پرستاری

۱۰. کاهش اثرات و پرستاری

متابع:

1. Disaster Nursing and Emergency Preparedness for Chemical, Biological and Radiological Terrorism and Other Hazards, Tener Goodwin Veenema . Latest edition
2. Disaster Nursing: A Handbook for Practice Deborah S. Adelman and Timothy J. Legg . Latest edition
3. Handbook for Disaster Nursing and Emergency Preparedness by Tener Goodwin Veenema. Latest edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

-امتحان کتبی: %50

سپهروزه و گزارش کارآموزی: ۵۰٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

هدف کلی درس: در پایان این درس از دانشجو انتظار می‌رود روش‌شناسی انجام مطالعات کیفی را بداند و پرسپکتیو مقاولات آنها در پاسخ به سوالات سلامتی را درک کند. قادر به مقایسه روش‌های کمی و کیفی باشد و نوع سوالات مد نظر هر یک از این روش‌ها را بداند. روش‌های نمونه گیری و حجم نمونه این مطالعات را بداند. قادر به طراحی و اجرای این مطالعات باشد. بتواند درباره تکرار پذیری و اعتبار در این‌گونه مطالعات قضایت کند. روش‌های گردآوری داده‌ها در این مطالعات را بداند. قادر باشد به تحلیل نتایج پیردازد و گزارش صحیح و کاملی از مطالعه ارائه دهد.

رطوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

۱. کلیات مطالعات کیفی در مقایسه با کمی
۲. پرسپکتیو و پیش‌فرضها در مطالعات کیفی
۳. پروپوزال مطالعات کیفی
۴. حجم نمونه و نمونه گیری در مطالعات کیفی
۵. تکرار پذیری و اعتبار در مطالعات کیفی
۶. مصاحبه عمیق فردی
۷. بحث گروهی متمرکز
۸. قومیت شناسی
- Action research ۹
۱۰. مطالعات مشاهده‌ای
- Triangulation ۱۱
۱۲. تحلیل مطالعات کیفی
۱۳. ترکیب مطالعات کیفی و کمی
۱۴. انتشار مطالعات کیفی

منابع:

1. Pope C, Mays N. Qualitative Research in Health Care. Second Edition. London: BMJ, latest edition
2. Streubert Speziale HJ, Rinaldi Carpenter D. Qualitative Research in Nursing: Advancing the Humanistic Imperative. Fourth Edition. Lippincott, Williams & Wilkins, latest edition
- 3)Basset C. Qualitative Research in Health Care. London & Philadelphia: Whurr Publishers, latest edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

فعالیت‌های کلاسی	..... ۲۵%	نمره‌ی کل
امتحان پایان ترم	..... ۷۵%	نمره‌ی کل

نام درس: مدل های پیش بینی در اپیدمیولوژی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: در پایان این درس دانشجو باید سیر طبیعی بیماری‌ها و مفهوم ریسک را درک کرده باشد. توزیع‌های مختلف و ویژگی‌های آن‌ها را تشریح نماید. شیوه‌ی تبیین مدل‌های ریاضی بیماری‌ها و روابط علل مختلف و مراحل مختلف بیماری را مورد بحث و تجزیه تحلیل قرار دهد. مدل‌های قطعی و احتمالی را بشناسد و به درستی به کار گیرد. فنون گوناگون مدل‌سازی را بداند و قادر به به کار گیری آن‌ها برای شناخت اپیدمیولوژی بیماری‌ها باشند. تکنیک‌های تحلیل حساسیت و نقد پیش‌فرض‌ها در مطالعات مدل‌سازی را بداند و مهارت استفاده از این تکنیک‌ها را کسب کرده باشد. شیوه‌ی نقد مطالعات و مقالات مدل‌سازی را فرا بداند و قادر به نقد آن‌ها باشند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری + ۴ ساعت عملی):

۱. طراحی و تحلیل معادلات دیفرانسیل

۲. تحلیل رسیدن به تعامل و پایداری مدل‌ها

۳. برآورد و استخراج مقادیر مورد نیاز برای مدل‌سازی بیماری

۴. بررسی مروزی منظم و متانالیز

۵. روش‌های کیفی و استخراج نظر متخصصین

۶. توزیع‌های آماری

۷. زنجیره مارکوف و مدل‌های انتقال جامعه

۸. تحلیل‌های عددی و محاسبات تکراری

۹. ساخت اعداد تصادفی

۱۰. مدل‌های قطعی و احتمالی

۱۱. مونته‌کارلو و شبیه‌سازی

۱۲. تحلیل حساسیت

۱۳. آشنائی با اکسل و MATLAB

۱۴. نقد مقالات مدل‌سازی

منابع:

1. Allman ES, Rhodes JA. Mathematical Models in Biology: An Introduction. Cambridge: Cambridge University Press, latest edition
2. Thomas JC, Weber DJ [Editors]. Epidemiologic Methods for the Study of Infectious Disease. Oxford: Oxford University Press, latest edition
3. Press SJ. Subjective and Objective Bayesian Statistics: Principles, Models and Application. Second editon. John Wiley & Sons, latest edition

شیوه ارزیابی دانشجو:

فعالیت‌های کلاسی ..... ۴۰٪ نمره‌ی کل

امتحان پایان ترم ..... ۶۰٪ نمره‌ی کل

شرح درس:

مخاطبین درس مدیریت منابع و پشتیبانی در بلایا، دانشجویان دوره دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریت ها میباشند. روش ارائه درس بر مبنای، ارائه سخنرانی با استفاده از Power Point، حل تمرین، انجام کارگروهی و مشارکت فعال شرکت کنندگان (فعالیت گروهی، کنفرانس و پروژه کاری) می باشد.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۲۶ ساعت کار آموزی):

- مقدمه و کلیات

- اهمیت و ضرورت مدیریت منابع و پشتیبانی در بلایا

- سازمانهای ملی مسئول در مدیریت بلایا و پشتیبانی

- اهمیت سازمانهای بین المللی در مدیریت بلایا و پشتیبانی

- نیروی انسانی، مالی و پشتیبانی سازمانهای مسئول به تکمیک

- اقلام مورد نیاز در بلایا

- اقدامات پشتیبانی در بلایا

- نقش کمک های مردمی و مدیریت آن در بلایا

- اهمیت انتقال اطلاعات بین سازمانهای مسئول پشتیبانی و مدیریت منابع در بلایا

- حمل و نقل و مدیریت آن در بلایا

- برنامه های نرم افزاری پشتیبانی در بلایا

منابع:

1. Logistics In Support Of Disaster Relief by LTC James H. Henderson (Last edition)
2. Humanitarian Logistics by Rolando Tomasini and Luk van Wassenhove (Last edition)

شیوه ارزیابی دانشجو:

- امتحان کتبی: ۵٪

- پروژه و گزارش کارآموزی: ۵٪ (انتخاب و بررسی یک موضوع با نظر استاد و تحلیل آن، بر اساس داده ها و اطلاعات موجود، از دیدگاه مدیریت و برنامه ریزی سلامت در فازهای چهارگانه، گزارش بصورت کتبی تدوین شده و شفاهی نیز ارائه می گردد).

نام درس: مدیریت راهبردی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۵ واحد نظری - ۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: در پایان این درس دانشجو باید بتواند برنامه راهبردی یک سازمان فرضی را تحلیل کرده و با تشکیل تیمی برنامه راهبردی یک سازمان را بنویسد

رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

- تاریخچه و انواع رویکردهای برنامه ریزی
- تقاضت برنامه ریزی راهبردی و آینده نگر
- مدل های برنامه ریزی راهبردی
- انواع روش های تحلیل محیط سازمانی و ترسیم موقعیت سازمانی
- مقادیر رسالت، دورنمای ارزش های سازمانی و شیوه نگارش آنها
- انواع راهبردهای سازمانی
- شیوه تحلیل ذینفعان و مشارکت در برنامه
- انواع اهداف راهبردی در سازمان و روش تعیین اهداف سازمانی
- شاخص های کنترل و ارزشیابی برنامه های راهبردی
- آشنایی با نرم افزارهای برنامه ریزی راهبردی
- کاربرد اولویت بندی در برنامه ریزی راهبردی
- نقش اطلاعات در برنامه ریزی راهبردی
- مراحل برنامه ریزی عملیاتی

منابع:

- برنامه ریزی راهبردی، دکتر ملکی و دکتر طبیبی. آخرین انتشار
- برنامه ریزی راهبردی در سازمان های سلامت، دکتر بهزاد دمایی. آخرین انتشار

شیوه ارزیابی دانشجو:

امتحان پایان ترم ۳۰	% نمره‌ی کل
پرورش پایان ترم ۷۰	% نمره‌ی کل

فصل چهارم
ارزشیابی برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته
سلامت در بلایا و فوریت ها

هدف از ارزشیابی برنامه آموزشی:

- سنجش سطح دستیابی به اهداف آموزشی
- تعیین و تشخیص نقاط قوت و ضعف برنامه
- اصلاح و بهبود برنامه آموزشی براساس نیازها

مراحل اجرای ارزشیابی برنامه:

- تعیین وضعیت موجود و اهداف برنامه
- تهیه ابزار ارزشیابی
- بررسی نقاط قوت و ضعف
- تعیین فرصتها
- تعیین تهدیدها
- تحلیل نتایج و تصمیم گیری

ارزشیابی برنامه هر دوره پذیرش دانشجو با هدایت یکی از اساتید گروه در دو دسته کلی و در گروههای زیر انجام می شود:

۱- پایش و ارزشیابیهای تکوینی:

بررسی های مقطعی است که در پایان هر سال انجام می گیرد.

- پایش به صورت پرسشنامه و کسب نظرات در جلسه عمومی که به همین منظور برگزار می شود، جمع آوری می گردد. نظرات و انتقادات دسته بندی شده و گردآوری می گردد.
  - در پرسشنامه در مورد جنبه های مختلف آموزش در دهارتمان از برگزاری کلاسها و کیفیت آنها تا وسائل و امکانات و نیز در نهایت میزان رضایتمندی آنها از دوره یکساله به همراه پیشنهادات آنان اخذ می گردد.
- شاخصهای ارزشیابی برنامه شامل موارد زیر می باشد:
- رضایت دانشجویان از محتوای دروس و شیوه تدریس و امکانات آموزشی و دسترسی به منابع اطلاعاتی بر مقیاس رتبه ای پنج قسمتی
  - بررسی کیفی انتقادات و پیشنهادات در جلسات گروهی

۲- ارزشیابی تراکمی:

دو پایان هر دوره انجام می گیرد. موارد قبلی به علاوه:

- برداشت کلی از دوره و جمع بندی نهایی بر مقیاس رتبه ای پنج قسمتی
  - میزان رضایت از دوره بر مقیاس رتبه ای پنج قسمتی
  - تاثیر آن بر کارکرد و سایر ویژگیهای شغلی فرد بر مقیاس رتبه ای پنج قسمتی
  - تاثیر تحصیل در دوره بر دید فردی و نگرش وی به پیرامون بر مقیاس رتبه ای پنج قسمتی
- تاثیر تحصیل در دوره بر شاخصهای مختلف مورد تحقیق قرار می گیرد و در طول زمان مقایسه و بررسی روند می شود.

داده های جمع آوری شده فوق به روش کمی و کیفی جمع بندی و تحلیل شده در تصمیمات و برنامه ها مورد استفاده قرار می گیرند.

معیار موفقیت در هر یک از شاخصهای فوق، موفقیت و مطلوب بودن (۴ و ۵) در بیش از ۸۰ درصد دانشجویان و دانش آموختگان می باشد.

از شبیابی پیامد برنامه (Outcome)

هر ۵ سال یکبار موارد زیر در مورد دانش آموختگانی که حداقل دو سال از اتمام درس آنها گذشته باشد، بررسی می گردد:

- استخدام و اشتغال به کار در واحدهای مدیریتی و مشاوره ای مرتبط
- نسبت رضایت مدیران و دانش آموختگان از عملکرد دانش آموخته رشتہ دکتری مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها بر حسب نوع کار مندرج در بخش وظایف حرفه ای (Task Analysis)

مدیریتی:

- مدیریت کاهش آسیب، آمادگی، پاسخ و بازیابی بلایا و فوریتها در (تمام سطوح) سیستم های بهداشتی و درمانی و مراکز اورژانس بیمارستانی و بیش بیمارستانی

مشاوره ای:

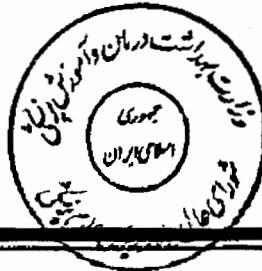
- کمک به مدیریت برنامه های سلامت در بلایا و فوریتها
- کمک و مشاوره در تصمیم گیریهای بهداشتی و درمانی مرتبط با بلایا و فوریتها
- مشاوره در مراحل مختلف طرحهای تحقیقاتی مرتبط با موضوع مدیریت سلامت در بلایا و فوریتها و فوریتها

پژوهشی:

- مشارکت در تولید و انتشار دانش آمادگی، پاسخ، بازتوانی و کاهش آسیب مخاطرات طبیعی و انسان ساخت و بیولوژیک در بخش سلامت از طریق طراحی، اجرا و انتشار نتایج پژوهش های کاربردی در زمینه های نامبرده

آموزشی:

- آموزش مباحث مختلف مرتبط با سلامت در بلایا و فوریتها به مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری رشتہ های مختلف
- آموزش مباحث مختلف مرتبط با سلامت در بلایا و فوریتها به دست اندکاران نظام سلامت در سطوح مختلف
- آموزش مباحث مختلف مرتبط با سلامت در بلایا و فوریتها به عموم جامعه

شاخصهای پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه:

- میزان رضایت اعضاي هیات علمي
- میزان رضایت دانش آموختگان
- میزان رضایت مدیران گروههای آموزشی
- میزان اشتغال دانش آموختگان
- میزان موفقیت در امتحانات کشوری
- میزان موفقیت برنامه در رفع نیازهای واقعی جامعه

معیار موفقیت برنامه در مورد هر شاخص:

- پس از جمع بندی کمی و کیفی فرمهای ارزشیابی با مقیاس پنج رتبه ای (از ضعیف تا عالی)، شاخص موفقیت هر معیار این است که بالاتر از ۸۰ درصد افراد، رتبه های ۴ و ۵ را انتخاب کرده باشند.

